

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

42. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi február 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautóval átvéve, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott úján fizet. az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 92. szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK DÉST!

Fasizmus anélkül

Párisban győzött a demokratikus rend. Február 6-án a köztársasági gárda gépfegyvertűz-kergette széjjel a Concordeon összegyűlt fasiszta gyűlést, hadat és az őrző arany-íjű angol-német-olasz maffiától megfizetett vezetői keserűen tapasztalhatták, hogy a kontinentális fasiszta sivatagban Franciaország még mindig óázis. Közel husz halott és számos sebesült maradt a kudarcba fult fasiszta premiére véres porondján. Franciaországban a ráció forradalmi romantikája, vagy ha úgy jobban tetszik, a romantizmus forradalmi rációja még él. Amikor Daladier elzavarta a puccsról ábrándozó korzikai származású rendőrprefektust, a diákság mellette tüntetett, sőt a rendőrség sztrájkjáról is motyogtak a fasiszta agitátorok. Nos, a rendőrség mégis helyt állott a Concordeon és a Champs-Élyséesen, a köztársasági gárda pedig megvédte a köztársaságot az első fasiszta támadással szemben.

Enyhébb mérlege volt a február 9-iki kommunista tüntetéseknél, ami arra vezethető vissza, hogy a munkásság, bár elszántan viselkedett, egyáltalában nem utánozta a fasiszta arany-íjű izléstelenségeit és így — a külföldi sajtó ferdítő hitei dacára — a nevezetes péntek este nem vezetett a fasiszta kezdő vérengzéseire. Általában az tapasztalható, hogy a katonaság körében egyáltalában nem hódított a fasizmus és hogy inkább a munkássággal rokonszenvez. A rendőrség mindenesetre kevésbé proletárbarát. A köztársasági gárda viszont ridegen és komoran védi meg a köztársasági demokráciát, bárholonnan is érje a támadás.

A február 12-iki általános sztrájk, imponáló méltósággal zajlott le egész Franciaországban és ugyiszólván minden rendzavarás, halott és sebesülés nélkül, Párisban. A munkásság a melynek tömege talán a 200.000-et is elérte, a gárda fegyver-faláig nyomult, de proletárok és gárdisták szinte barátságosan néztek farkasszemet egymással. Semmiféle összeütközésre sem került sor. Jelképe volt ez annak, hogy Franciaország a fasizmus ellen küzd. Az általános sztrájkot az egységfront, a szociáldemokraták, a kommunisták és szindikalisták együtt rendezték, de kétségtelen, hogy a tisztán polgári pártok számító radikális szocialista párt, amelynek jelenleg parlamenti többsége van, sem ellenezte ezt a demonstrációt, amely megérthetett a lordok, junkerek és egyéb fasiszták maffiájával, hogy téveszmék a francia kordont áttörni nem bírják.

Az általános sztrájk méltóságteljesen lezajlott, rend és nyugalom van az egész országban. Az új kormány, Doumergue-gel az élén, elvégre szintén republikánus és csak addig maradhat, ameddig a parlamenti többség ezt neki megengedi. Chiappeot és társait rehabilitálni nem fogja, puccsról szó sem lehet. A demokratikus francia alkotmány esorbanélkül — és jobboldali forradalom sohasem fogja kicsorbitani.

Franciaországot különben is a külpolitikai kérdések foglalkoztatják. Ausztriában még tart a polgárháború, amelynek eddig rengeteg halottja és súlyos sebesültje van. A francia közhangulat és a hivatalos álláspont szerint Dollfuss pyrrhusi győzelme végeredményképpen náci-uralomhoz és Anschluss-hoz fog vezetni, ami casus belli és a kisanant ez esetben bevonul, tekintet nélkül arra, vajjon Lengyelország passzív marad-e és Itália, meg Anglia milyen álláspontot helyezkedett. A sajtó jelenlegény része kezelt mosó Pilátusnak gunyolja Angliát és Franciaország részéről máris azonnali intervenciót sürget a dunai kérdésben. Nagyon valószínűtlennek látszik, hogy Franciaország és a kisanant semmi alkuba nem fognak belebocsátkozni, aminek következtében Berlin és Róma rövidesen nyílt színváltásra kényszerülnek.

Most már a Heimwehr diktál és Dollfuss engedelmeskedik Ausztriában

Elcsapatások, letartóztatások és kivégzések

Wallis Kálmánt, a szegedi származású munkásvezért kivégezték

Megkezdte céltudatos berendezkedését
a fasiszta diktatura

Bécs, február 21.

Ha az ausztriai eseményekről beérkezett legfrissebb jelentéseket figyelmesen áttanulmányozzuk, kétséget kizárólag megállapítható, hogy a forradalmi és ellenforradalmi harcok négy napos vérontása után most már valóban megkezdődött Ausztria alkotmányjogi átalakulása abban a szellemben, amelyet az olasz fasizmustól támogatott Heimwehr diktál Dollfuss kancellárnak. Dollfussnak pedig engednie kell mindenképpen, mert az osztrák helyzet pillanatnyi horoszkópja szerint uralma csak addig áll fenn, amíg az eddigi óvatossági taktikázás helyett nyíltan és fenntartás nélkül meghódol a Heimwehr parancsuralmi utasításai előtt. E pillanatban még az a helyzet, hogy Dollfuss enged és végrehajt mindent, amit a Heimwehr akar.

Az egyes osztrák tartományokban megkezdődtek az alkotmányjogi „reformot” megelőző bizonyos tekintetben előkészítő személyi változások. Azokat a tartományi főnököket és

közéleti méltóságokat, akiknek nincsen nyére a fasiszta Ausztria rendjére való áttérés, már kezdtek kisöpörni a politikai élet arénájából. Alsóausztria tartományfőnöke, Schlegel, már megnyitotta ezt a sort s mára már jó néhány fontos pozícióban levő politikusnak kellett helyéről távoznia, akár lemondással, akár pedig hosszabb szabadság ürügye alatt. És közöttük vannak olyanok is, akiknek távozása nem volt elég. Bécsben már megkezdődtek a feltűnést keltő politikai letartóztatások, amelyek jelzik, hogy a Heimwehr szempontjából nem kívánatos elemeknek pusztán visszaszorítása nem látszik elégséges óvatossági rendszabálynak.

A vérbírók természetesen működnek, de munkájukról közelebbi jelentés nem érkezett, kivéve azt az ítéletet, amelyet a leobeni statárium hozott a linzi erdősegekben elfogott Wallis Kálmán és társai ügyében.

A rögtönítélő bíróság hétfőn este kimondotta a halálos ítéletet és Wallist még éjféli előtt kivégezték.

Wallis Kálmánt kivégezték

egész város izgalomban volt.

A harcias hangulatra való tekintettel a halálos ítéletet végrehajtották rajta. A jelentések és gépfegyveres osztagokkal vétették körül, hogy az esetleges rendzavarásnál azonnal lépjenek közbe.

Hétfőn egybeként a bécsi rögtönítélő bíróság is halálos ítéletet hozott. Krbec cseh származású munkást ítélték halálra a forradalmi harcok alatt teljesített szerepéért, de a kivégzést nem hajtották végre rajta, hanem az ítéletet fegyházbüntetésre változtatták át.

MEGKEZDTEK BÉCSBEN A KARHATALMI ALDOZATOK TEMETÉSEIT

Kedden az osztrák főváros ismét azt a zaklatott és ideges képet mutatta, amilyen volt a négy napos polgárháború véres napjai alatt. Megkezdtek ugyanis a forradalmi harcok karhatalmi áldozatainak temetését s minthogy a kormány erre az alkalomra ismét veszedelmes szocialista megmozdulásoktól tartott, a rend-

A diplomáciai kullsszák mögött még mindig folyik a nagyhatalmak kártyacsatája Ausztria függetlensége körül, anélkül azonban, hogy eddig eredmény alakult volna ki. Anglia, Franciaország és Olaszország közös jegyzéke az osztrák függetlenség kérdésében még mindig nem született meg s nem is valószínű, hogy megszülessék, amíg Franciaország Németország ellen a végsőkig ki akarja hangsúlyozni a maga gyógyíthatatlan bizalmatlanságát és óvatosságát.

S ha hinni lehet a londoni Daily Herald jelentésének, Párisban tervet dolgoztak ki arra, hogy az osztrák-magyar monarchiát visszaállítsák és a Habsburgokat visszahelyezzék a trónra, mert az angol lap szerint ez még mindig kisebb veszedelem, mint az, ha a kis Ausztriát a nagy német birodalom elnyeli és határait messze kitolja kelet felé.

A zavaros, de a fasiszta diktatura felő alakuló osztrák helyzetről ma a következő jelentések közölnek részleteket:

őrség és a helyőrség csapatait riadókészletbe helyezte és a karhatalom legnagyobb részét kivégeztette az utcára. Déltáni jelentéseink szerint rendzavarás nem történt, annak ellenére sem, hogy a városháza előtt levő téren óriási embertömeg verődött össze.

A kormány egyébként a keddi napot nemzeti gyásznappal minősítette és szünetet rendelt el egy a hivatalokban, mint az iskolákban.

A HEIMWEHR MEGKEZDTE A POLITIKAI ÉLETBEN A NAGYTAKARITÁST

Az osztrák szocialista munkásság négy napos forradalmát azok az előkészületek robbantották ki amelyeket a Heimwehr tett a fasiszta államrendre való áttérés érdekében. A forradalom azonban az Ausztriára kényszerített atalakulás eseményeit legfeljebb csak kitolta, de meg nem akadályozhatta. És most a forradalom vérbefojtása után semmi akadály sincsen annak, hogy a mai „demokratikus” Ausztria

zervatívabb elemek is belátják, hogy a fasizmus végeredményképpen az angol imperializmus gigantikus zuglélója Berlinton Rómáig. Ezért dördült el február 6-án a francia köztársasági gárda gépfegyvere, nem a proletárság, hanem a francia köztársaság elszánt védelmében. Igen nagy erőfeszítésekkel, intenzív finanszírozással lehetett csak kiűzni a párisi és bécsi fasiszta zavargásokat, amelyeknek az volt a főcélja, hogy a francia blokk külpolitikai aktivitását gyöngítse a genti tárgyalások előtt, amikor a német-osztrák kérdés szöngyegre kerül.

Páris, február.

Silbermann Jenő.

Államrendjét átnyergeljük oda, ahová az olasz fasisztustól dirigált Heimwehr csapatok akarják.

ÁTNYERGELES AZ EGÉSZ VONALON

Emek az átnyergelésnek előjelei már teljesen félreérthetetlenül jelentkeznek. Tirolban már a Heimwehr fészkelte be magát a tartományi kormányzatba s most a többi osztrák tartományokban is megkezdődött a nagy átalakulás.

Egyelőre csak személyi változások jelzik ennek az átalakulásnak a folyamatát. A kormány szabadulni igyekszik s szabadul is azoktól a közéleti vezetőkől, akik demokráciágyanusak, vagy egyenesen szocialista hitvallásuk miatt akadályai lehetnek a rendi Ausztria kialakításának.

Rehrl salzburgi, Kermayer karinthisi és Wahlheim burgenlandi tartományi főnökek mára követelnők kellett a Starhemberg herceg temetési gyászbeszédében megbélyegző Schéegen alsóausztriai tartományi főnök példáját és formális lemondással kellett állásukat és méltóságukat a Dollfuss-kormány rendelkezésére bocsátaniok.

A lemondott tartományi főnökök helyébe a kormány egyelőre kormánybiztosokat nevez ki.

Kicsérített a közmunkaügyi hitelintézet vezetőjét is.

Kohlmann badeni főpolgármester is félreállt az utból. Őt még nem mondatták le, hanem hosszabb szabadságra küldték, amelyről előreláthatólag nem is tér vissza többé állásába.

Ezek a lemondások és szabadságolások egymagukban is jelzik, hogy

Ausztria belső átalakulása a reakció és parancsuralom utjai felé nem kényszerít sokáig. De még jobban előre vetik a Heimwehr-diktatúra árnyékát azok a letartóztatások, amelyeket kedden foganatosítottak Bécsben.

FELTÜNŐ LETARTÓZTATÁSOK

A Heimwehr ugyanis nem elégedett meg az-
al, hogy Stern György udvari tanácsost, az osztrák nemzeti bank tanácsának szocialista tagját lemondásra kényszerítették, hanem nyomást gyakorolva a kormányra, elérte azt, hogy Stern a rendőrség kedden le is tartóztattá.

Letartóztatásának oka ismeretlen.

Stern udvari tanácsossal egyidőben vették őrizetbe

a bécsi rendőrség politikai osztályán Schneller-Károly tábornokot, a forradalom kitörésekor letartóztatott Körner tábornok bizalmas barátját is.

Állítólag azért tartóztatták le, mert tanácsadója volt a szocialista védőőrségnek és a polgárháború alatt is utasításokkal látta el a harcolókat.

A letartóztatottak névsorát egyelőre Sella Hans Károly, az Arbeiter Zeitung szerkesztője zárja le. Őt is kedden vették őrizetbe.

STEIDLE HABICHTOT TETTE FELELŐSÉ A POLGÁRHÁBORÚERT

Steidle, a szövetségi kormány propaganda-biztosa, hétfőn este a bécsi rádióban hatalmas beszédet mondott a forradalmi eseményekkel kapcsolatban. Beszédében elsősorban Habichtot, a Hitler-kormány propagandabiztosát támadta. Kifejtette, hogy a négy napos vérontásért Habicht a felelős, mert az ő beszédei fűtötték és serkentették az ausztriai náci-propagandát, a mely Ausztria belső életét teljesen bizonytalanná tette sorozatos merényleteivel. Ezek a náci-merényletek adták meg az indítékot az osztrák szocialistáknak arra, hogy elégedetlenségüket a forradalmi erőszak útján mutassák ki. A náci-bombák és papírmozsarak demoralizáló hatása nélkül a munkásforradalom sem robbant volna ki.

STARHEMBERG NYILATKOZATA A HEIMWEHRRŐL ÉS A NEMZETISZOCIALIZMUSRÓL

A párisi Journal bécsi levelezője felkereste Starhemberg herceget és nyilatkozatot kért tőle. A francia lap munkatársa elsősorban arra volt kíváncsi, hogy miben egyezik, vagy miben különbözik a Heimwehr és a náci-mozgalom. Starhemberg pedig szívesen nyilatkozott és a következőket fejtette ki:

— Azt az egyet nem lehet letagadni, hogy a Heimwehr és a német nemzetiszocialista mozgalom programjának bizonyos pontjai között határozott párhuzam vonható. De ennél is inkább bizonyosabb, hogy van is különbség a két mozgalom programjában. Mindenekelőtt abban egyeznek meg egymással, hogy a Heimwehr is, a nemzetiszocializmus is esküdött ellen-sége a marxizmusnak. E közös gyűlölet forrása pedig az, hogy a marxizmus nem sokat törődik az emberiség egyetemes jólétével, hanem csak a munkásmozgalmi vezetőknek biztosított kiváltságokat. Nem osztozik azonban a Heimwehr a náci-mozgalom fajelméletében, a mely pedig a hitleri program egyik legsarkalatosabb pontja. És ezen túl legjobban elválasztja az osztrák Heimwehr mozgalmát a nemzetiszocializmustól az Ausztria függetlenségéről kialakított vélemény. Ez az a pont, ahol a nemzeti szocialisták sohasem érthetik meg egymást a Heimwehrrel.

Ausztria és a nemzetközi politika

Jugoszláv politikai körökben nagy az aggodalom az osztrák helyzet miatt. Titulescu belgrádi tartózkodása során részletesen megbeszélte a szerb külügyminiszterrel a megváltozott osztrák állapotokat. Belgrádban attól tartanak, hogy Olaszország megszállja Ausztriát. Hiszen a munkásfelkelés leverése és az összes munkásszervezetek letiprása után

az Anschluss legfőbb akadályá elhárult és a kis Ausztria nem igen tud ellenállni a fasisztus rohamának.

Viszont a jugoszláv mértékadó körök már régebben leszögezték, hogy

ha Olaszország hatalmába keritené Ausztriát, azt elviselhetetlen nyomásnak és fenyegetésnek tartanák és nem is lennének hajlandók eltűrni. Ha ez bekövetkeznék, úgy Szerbia is kénytelen lenne megszállni a vele szomszédos osztrák határvidéket.

Belgrádban különben nem gondolják, hogy Olaszország elszánná magát arra a merész lépésre, hogy bevonuljon Ausztriába. Inkább azt tartják valószínűnek, hogy a munkásság guzabakötése után összeegyeztetik valahogy a két fasiszta árnyalatot, a nemzetiszocialistákat és a Heimwehrt s inkább feláldozzák Dollfussot.

Ausztria azonban most már minden körülmények között valamelyik fasiszta szomszéd gyám-sága alá kerül és önállósága nagyobb veszélyben van, mint valaha. Eppen ezért Jugoszlávia éberen figyel az eseményekre és előre is tiltakozását jelenti be az ellen, hogy Ausztriát megfosszák függetlenségétől.

TITULESCU CÍFOLJA A PETIT PARISIENBEN MEGJELENT NYILATKOZATOT

Tegnap számunkban közöltük azt a nagy-
érdekességű nyilatkozatot, amelyet az osztrák kérdéssel kapcsolatban Titulescu román külügyminiszter Belgrádban adott a Petit Parisien levelezőjének. Titulescu azonban Bukarestbe való megérkezése után azonnal közölte a lap-tudósítókkal, hogy nem tette meg azokat a kijelentéseket, amelyeket a Petit Parisien munkatársa beszámolójában az ő szájába adott és neki tulajdonított. Igaz ugyan, hogy a francia lap tudósítója cikkében hangsúlyozta, nem szószerint közli az ő nyilatkozatát, ami nem lett volna még nagy baj, azonban teljesen meghamisította nyilatkozatának szellemét s így az, ami a Petit Parisienben megjelent, egyáltalán nem felel meg a valóságnak.

ELMARAD A KÜLFÖLDI BEAVATKOZÁS

Az a beavatkozás, amelyet Anglia, Franciaország és Olaszország terveztek előbb Ausztria biztonsága, a polgárháború után pedig Ausztria függetlensége érdekében — a jelek szerint — elmarad. Ennek okáról most a Daily Herald közöl rendkívül érdekes részleteket.

Az angol lap a következőket írja: Két héttel ezelőtt a Duce azt javasolta, hogy a három európai nagyhatalom közös nyilatkozatot tegyen az osztrák problémával kapcsolatban. Ez a nyilatkozat pótolta volna azt az eljárást, a melyet Ausztria indított a Népszövetség előtt. Időközben azonban a francia miniszterelnök

Doumergue lett, aki azt követelte, hogy a jegyzék ezuttal szóljon Berlinnek is. Doumergue szerint ezzel a nagyhatalmak kifejezést adtak volna annak a felfogásuknak, hogy szükség esetén fegyverrel is készek Ausztria függetlenségét biztosítani.

A Daily Herald szerint azonban Anglia ehhez a jegyzékhez nem járult hozzá s így a hatalmak közös jegyzéke — elmaradt.

EGY ÁLLITOLAGOS FRANCIA TERV

A párisi sajtó feltűnő helyen adja tovább a Daily Herald hétfői számának egyik szenzációs tudósítását. A tekintélyes londoni lap azt írja, hogy Párisban tervet dolgoztak ki az osztrák—magyar monarchia visszaállítására. Ezt a — diplomáciai életben már többször visszatérő és ugyanannyiszor el is utasított — megoldási lehetőséget az újabb ausztriai események fejleményeitől való rettegés hozta ismét napirendre. A francia diplomáciának ugyanis az a felfogása, hogy a monarchia visszaállításával, a legbiztosabb ellenszere lenne annak, hogy Ausztriát a német birodalomba bekebelezhessék. A Daily Herald egyébként arról is tudni vél, hogy a francia diplomáciai körök mindent elkövetnek a kisanant államoknál, annak érdekében, hogy azok ne gördítsenek akadályt a Habsburgok visszahozása elé. Franciaország, ha már két rossz között kell választania, inkább vállalja a monarchiát és a Habsburgok restaurációját, mint az Anschlusst, mert ez sokkal kevesebb veszedelmet jelent az európai béke szempontjából.

A cseh korona aláértékelésének következményeként:

Megszakadtak a cseh—francia kereskedelmi tárgyalások

Megtorlásra készülnek a franciák

Prága, február 21.

A cseh korona aláértékelésének legelső következménye az volt, hogy

a Párisban folytatott cseh—francia kereskedelmi tárgyalások hétfőn megszakadtak.

A cseh delegáció már el is utazott a francia fővárosból, miután megegyezésre amugysincs kilátás. Benes külügyminisz-

ter igyekezett a tárgyalások folytatását biztosítani,

a francia kereskedelmi körök azonban nem voltak hajlandók a cseh devalváció barátságtalan ténye után folytatni a tárgyalásokat.

A franciák most azt tervezik, hogy vagy 10 százalékos pótvámmal sújtják a cseh árukat, vagy pedig a cseh áruk kontingens mennyiségét szállítják le 25 százalékkal.

Suvich olasz államtitkár budapesti útja a világpolitikai érdeklődés központjában

Róma, február 21

Suvich olasz külügyi államtitkár kedden reggel fél 8 órakor elindult Magyarországra. Suvich útjának az osztrák események után különös jelentőséget tulajdonítanak Európaszerte. Emlékezetes, hogy Suvich nemrégiben Bécsben járt s nyilván az ő ösztönzésére történt Dollfuss osztrák kancellár budapesti látoga-

tása is, ahol nyíltan és messzemenően ki-hangsúlyozta az olasz irányítás alatti osztrák—magyar összefogást.

Most, amikor az egész európai politika jórészt akörül forog, hogy mi történik Ausztriával, amelynek függetlenségét több oldalról is fenyegetik, Suvich útja a legnagyobb érdeklődést és izgalmat váltja ki a nemzetközi politikai körök-ből.

Öt évvel ezelőtt 600 ezer lejt nyert egy aradi magántisztviselő,

de egy véletlen beszélgetés kapcsán csak most tudta meg a nagy szerencsét

Arad, február 21.

Regénybe illő sorsjegyhistoria foglal-
koztatja mostanában az aradi közvéle-ményt. Dodka Károly aradi főtisztviselő még 1926-ban bucaresti városi kölcsön-kötvényeket vásárolt, amelyek sorsolással vannak egybekötve és 600 ezer lejnyi összeget is lehet velük nyerni. A tisztviselő megvette a papírokat az aradi Gold-schmidt bankházban, de úgy látszik, nem nagyon bízott a szerencséjében, mert nem érdeklődött utána, hogy a szerencsekerék-ből nem kerültek-e ki az ő számai nyerő gyanánt? Pedig 1929-ben megnyerte a tel-
jes 600 ezer lejt.

A bankháznál a szerencsés nyerő be

sem jelentette a nevét, úgyhogy azt sem tudták, hol keressék. Végre maga a tisztviselő jött rá a dologra, merő véletlen folytán. Mostanában Bukarestben járt, ahol egy banktisztviselő barátja beszélgetés közben megemlítette azt a páratlan esetet, hogy a bucaresti kötvények nagy nyereményéért évek óta nem jelentkezett a nyerő szám tulajdonosa. A tisztviselő a fejéhez kapott, megtudakolta a nyerő számot, sietett megnézni kötvényeinek feljegyzett számát és rájött, hogy

évek óta valószínűs kis vagyoni birtokosa, illetve birtokosának kellene lennie. Bukarest városa azonban ekkor már nem akart fizetni. A tisztviselő ekkor ha-

zautazott és jelentkezett a bankháznál, ahol a sorsjegyet vette. Itt, ha kissé el-késve is, gratuláltak neki, majd hozzálát-tak a dolog rendezéséhez. Most a Gold-schmidt bankház egyik igazgatója és a szerencsés nyerő együtt utaznak le a fő-városba, hogy kieszközöljék a nyeremény kiutalását.

Életbe lépett a Szovjet és a kisanant között létrejött megneemtámadási szerződés

Moszkva, február 21.

A külügyi népbiztosság épületében hétfőn ratifikálták azt az egyezményt, a mely nemrégiben a kisanant államok, Románia, Csehország és Jugoszlávia kö-zött egyrészt és a Szovjet között más-részt létrejött s amelyben a szerződő államok egymás megneemtámadására kö-telezték magukat. A négy állam megbí-zottjai kicsérítették a jóváhagyott okmá-nyokat és ezzel a nagyfontosságú meg-állapodás életbe lépett.

Többszázezer lejre rug a kolozsvári egyetem gondnokának sikkasztása

Kolozsvár, február 21.

Pár nappal ezelőtt a kolozsvári tudomá-
nyegyetem tanácsa felfüggesztette ál-lásából Ranta Vasile egyetemi gondnokot. Azonnal megindult az egyetem keretei között a vizsgálat is ellene, amelyről ked-dig semmi biztos hír nem szivargott ki. A vizsgálat jelenleg még folyik Ranta Vasile ellen, de már eddig megállapították, hogy

többszázezer lejes sikkasztásról van szó.

Annak ellenére, hogy Ranta már idő-sebb ember s felesége és gyermekei van-nak — az elsikkasztott pénz nagyrészt nőkre, meg éjszakai mulatozásokra köl-tötte.

Ranta Vasile alacsony sorsból emelke-dett fel az egyetemi gondnokságig.

Március 28-ikán kezdődik a katolikus és protestáns diákok husvéti szünete

Bukarest, február 21

Tekintettel arra, hogy az idén a római katolikus husvét, amely április 1. és 2-ikára esik, egy héttel megelőzi a görög-keleti, a közoktatásügyi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a ró-mai katolikus és protestáns tanulók husvéti szünideje március 28-án veszi kezdetét minden iskolában. A görögkele-ti diákok vakációja március 31-én kez-dődik.

Antinevralgic
DR. NANU MUSCEL
az egyedüli gyógyszer influenza, mig-
rén idegzsák, stb., ellen. Csakis
eredeti csomagolásban árusítják.
Minden dobozban az orvos
jelzésével ellátott 2
kapszula (ostya-
ban) van.
Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

Eden angol főpecsétör megérkezett Berlinbe

Berlin, február 21.

Eden angol főpecsétör párisi tárgyalá-
sainak befejezése után elutazott és hétfőn
már meg is érkezett a német fővárosba.
A távirati jelentés hangsúlyozza, hogy
Eden berlini tartózkodásának időpontja
még bizonytalan.

Templomrombolás egy budapesti zsinaágában

Budapest, február 21.

Az elmúlt éjszaka a Magdolna-uton le-
vő zsinagóga épületében ismeretlen tette-
sek nagy rombolást végeztek. Az ismeret-
lenek behatoltak a templom belsejébe és
annak egész berendezését összerombolták.
Egy olyan alapos munkát végeztek, hogy
még a padokat sem kímélték meg. Azután
feltörték két perselyt s azokból mintegy
30 pengőnyi készpénzt vittek magukkal.
Különös, hogy a templomrombolók meg-
elégedtek a perselyek tartalmával, viszont
elhagyták a templomban elhelyezett
nagyértékű kegyzsereket.

Munkástüntetések Spanyolországban az osztrák események hatása alatt

Madrid, február 21

Az osztrák forradalom leverése alkalmá-
ból a spanyol kommunista nagyobb
tüntető akcióba akartak kezdeni tiltako-
zásuk jeléül. Spanyolország több nagy
ipari városában általános sztrájkot hir-
dettek, amely azonban csak itt-ott mu-
tatott fel sikert.

Madrid külvárosában nagyobbarányu
megmozdulások voltak. Munkanélküliek
tömege megtámadta és fosztogatni kezd-
te az élelmiszerüzleteket. Egy csomó ke-
reskedelmi alkalmazott nekiment egy
kereskedőnek, aki nemrégiben elbocsá-
totta valamelyik alkalmazottját és útni
kezdte. A kereskedő behalt sérülése-
ibe.

A kormány erőteljes intézkedéseket ren-
delt el a tüntető munkások és munka-
nélküliek ellen.

Barthou francia külgy- miniszter varsói látogatása rövidesen megtörténik

Varsó, február 21

Lengyel politikai körökben rövidesen
számitnak Barthou, az új francia kül-
ügyminiszter látogatására. Emlékeztet-
jük, hogy egy-két hónappal ezelőtt Paul Bon-
cour akkori külügyminiszter vette terv-
be a varsói utat, különös tekintettel a
Franciaországot aggasztó német-lengyel
közvetlenségre, amely a két állam közti
kifejezésre. Lengyel részről ugyan erő-
sen kihangsúlyozták, hogy Lengyelország
ezzel a megállapodással csak határait
akarta biztosítani és az egyezmény szö-
vegébe is belefoglalták, hogy Lengyel-
ország másirányu nemzetközi kötelezett-
ségei, érteve alatta elsősorban a francia
lengyel szövetséget, érintetlenül fennál-
lanak. A francia kormány mégis tisztá-
ni akarja az ügyet és minden kétséget el-
akar oszlatni az irányban, hogy Lengyel-
ország nem „kacérkodik” a Harmadik
Birodalommal.

Barthou külügyminiszter hivatalos jel-
legű látogatása legkésőbb egy hónapon
belül meg fog történni.

Királyok, hercegek és külföldi miniszterek vesznek részt a szerencsétlenül járt belga király temetésén

A halott király visszaérkezése a brüsszeli palotába

Brüsszel, február 21

A tragikus körülmények között el-
pusztult Albert belga király holttestét
kedden délelőtt a laakeri királyi kas-
tályból ünnepélyes szertartások keretében
szállították át a brüsszeli palotába.
Az uralkodó holttestét ágyutalpra fektet-
tett koporsóban vitték át Brüsszelbe. A
koporsót belga lobogóval takarták le. A
komor gyászmenetet 4 lovasszázad nyi-
totta meg, azután fáklyás lovasok halad-
tak és fáklyavivők haladtak az ágyutalp
két oldalán is. A koporsó mögött közvet-
lenül hat gyászruhás apáca haladt, majd
Lipót trónörökös és Károly herceg kö-

vetkezett egyenruhában. A menetet a
legmagasabb rangú polgári és katonai
mőtóságok egészítették ki. A gyászmenet
végét pedig ismét lovasszázadok zárták
le.

A brüsszeli királyi palota előtt a ko-
porsót a kormány tagjai fogadták, élükön
Broqueville gróf miniszterelnökkel.

Albert király holttestét azután belga
tábornoki díszegyenruhába öltöztették és
mellé odatűzték a Lőő-rend nagysza-
lagját. A temetési szertartás nem Brüss-
zelben, hanem Laakenben lesz csütörtök-
kén. Akkor, ugyancsak rendkívüli ün-
nepélyességgel és gyáspompával Albert

holttestét visszaviszik Laakenbe és örök
nyugalomra helyezik.

Az újabb jelentések szerint Albert te-
metésén megjelenik Lebrun francia köz-
társasági elnök, Barthou külügyminisz-
terrel és Petain hadügyminiszterrel
együtt. A svéd, olasz, dán és norvég
trónörökösök is Brüsszelbe utaznak
a temetésre. Ugyancsak személyesen
vesz részt Albert király végtisztességén
Boris bolgár cár és Henrik herceg, a
holland királynő férje is. Angliát a wa-
lesi herceg képviseli, Romániát Miklós
herceg, Csehszlovákiát Benes külügymi-
niszter.

A kolozsvári rendőrség őrizetbe vette saját politikai besugóját,

akiről kiderült, hogy titkos szerelmi
találkahelyet tart fenn

Lefogták a hírhedt Salamon Idát, aki rengeteg
ártatlan embert juttatott rendőrkézre

Kolozsár, február 21.

A Lépcső-utca 19 szám alatt lakó Sa-
lomon Idát a kolozsvári rendőrség letar-
toztatta. A letartóztatás városszerinte nagy
meglepetést keltett, mert Salamon Idáról
mindenki tudta, hogy ő a rendőrség szá-
mára kémkedett és legtöbbször ártatlan
embereket szállított — kommunista- vagy
irredenta-propaganda vádjával — a kar-
hatalomnak.

Különösen Encsel Mór ügyével kapoco-
latban tette nevezetessé Salamon Ida a
nevét Kolozsváron. Az Encsel-ügy miatt
történt kolozsvári letartóztatások közép-
pontjában Salamon Ida állott, többek kö-
zött ő adta fel dr. Gruber Farkast a rend-
őrségnek, mint „veszedelmes kommunis-
tát”.

Husznál több ártatlan embert tartóztattak
le múlt év jun. 25-én Kolozsváron a Sa-
lomon Ida besugása folytán, akiket az-
tán elhurcoltak Temesvárra, ahol a had-
bíróóság börtönében csaknem fél évig tar-
tották őket vizsgálati fogság ürügye
alatt. Végül pedig a hadbíróóság felmen-
tette a vádlottakat.

Most a kolozsvári rendőrségnek ezzel a
Salamon Idával gyűlt meg a baja, aki

nyíltan vallotta, hogy ő Cotz Jonel Te-
mesvárról Kolozsvárra helyezett komi-
szárnak a besugója.

Ugyanis a rendőrség figyelmes lett ar-
ra, hogy a Lépcső-utca 19 szám alatti
házban, ahol Salamoné laknak, feltűnő-
en nagy a jöves-menés és leginkább fia-
talkorúak látogatják a házat késő esti
órákban.

A rendőrség detektívjei megfigyelés alá
vették Salamon Idát s

kisült, hogy titkos találkahelyet tart
fenn és lakásán a legszörnyűbb szek-
szuális bűnöket követik el fiatalok
fiúk és lányok.

A lakáson a rendőrség tegnap éjszaka
őrizetbe vett egy 13 éves leányt és négy
fiatal fiút, akik közül egyik sem haladja
meg a 18 évet.

A kolozsvári rendőrségnek az ügy ter-
mészetesen kellemetlen s éppen ezért
igyekezik eltitkolni. Munkatársunk szem-
lyesen kereste fel a lakást, ahol a titkos
szerelmi üzemeket folytatták és beszélge-
tés folyamán a Salamon Ida édesapja
részletesen elmondta a váratlan rendő-
ségi látogatás okát, lefolyását és eredmé-
nyét.

A szatmári kábítószerepanama tárgyalása

A betegségyelő pénztár gyógyszerésze üzérkedett a kábító-
szerekkel és a neosalvarsannal, a patikus pedig olcsóbban
adta el az elsikkasztott gyógyszereket

Szatmár, február 21

Annakidején a B. L. részletes cikke-
ben beszámolt a szatmári gyógyszerpa-
namáról, amelynek ügyirataiból, mint
legutóbb megittuk, több igen fontos ok-
irat tünt el, úgyhogy a tárgyalást — bár
eddig ötször volt kitűzve, sohasem sike-
rült megtartani.

Ma azonban, miután az összes hiányzó
tanukat és vádlottakat elővezetették, a
hiányzó ügyiratokra való tekintet nélkül
a szatmári törvényszék megkezdte az
ügy tárgyalását.

A vádlottak padján ketten ülnek: Mi-
hálka Gyula, a betegségyelő pénztár
gyógyszertárának volt vezetője és Gö-
rög László volt szatmári, jelenleg nagy-
váradi gyógyszerész. A vád szerint Mi-
hálka nagyértékű és nagymennyiségű
neosalvarsant és morfint sikkasztott el
a betegségyelő pénztár gyógyszerész-
tárából és az elsikkasztott gyógyszereket a
Szentháromság gyógyszertár akkori ve-
zetőjének, Görög Lászlónak adta el, aki
azokat jóval a napi áron alul forgalomba
hozta.

Az ügyre egy névtelen feljelentés ve-
zette rá a hatóságokat. A feljelentést
minden valószínűség szerint olyan vala-
ki küldte el, aki tisztességtelen versenyt
látott abban, hogy Görög patikájában

olcsóbban árulják a gyógyszereket. A
feljelentés alapján egészségügyi fel-
ügyelők szálltak ki Szatmárt és vizsgá-
latot tartottak, amely beigazolta a fel-
jelentés adatait. Az ügyészség Mihálka
ellen hivatali sikkasztás címén, Görög
gyógyszerész ellen orgazdaság címén
emelt vádat.

A büntető törvényszéken nagy érde-
lőds mellett kezdődött meg a tárgyalás.
Mihálka az elsőrendű vádlott, tagadja,
hogy sikkasztott volna. Annyit elismer,
hogy Görögnek három ízben adott köl-
csön neosalvarsant és egyizbe néhány
gramm morfint, egy másik patikusnak
pedig egy kilogramm éthert. Azt állítja,
hogy ez csak baráti szívessé volt, ami-
ben senki sem találhat kivételt. Ha-
sonló értelemben vall Görög László is.

A vádlottak vallomásaival szemben az
első tanuvallomás igen kedvezőtlen volt.
Oprea Virgil, a betegségyelő pénztár
bukaresti központja részéről kiküldött
vezérfelügyelő elmondta, hogy a vizsgá-
lat során megállapította, hogy a beteg-
ségyelő pénztár szatmári fiókjánál het-
venháromezer lej értékű gyógyszer hi-
ányzik. A gyógyszeresek egy részét pénz-
tári címkével ellátva megtalálta a Szent-
háromság gyógyszertárban. A vezérfel-
ügyelő egyéb meglepő felfedezéseket is

tett, amikor a szatmári pénztárban hiva-
talos vizsgálatot tartott. Egy nagy fiolá-
ban, amelynek külsejére ragasztott cé-
dula jelezte, hogy az morfint tartalmaz,
közönséges szódabicarbona volt. Amikor
emiatt kérdőre vonták Mihálkát, az azt
válaszolta, hogy előtte is érthetetlen mó-
don eltűnt a tégelyből a morfium és ő
tudva azt, hogy valaki a betegségyelő-
től követte el a lopást, nem akart senki-
nek kellemetlenséget okozni és azért he-
lyettesítette be a kábítószert szódabikar-
bónával, hogy majd, ha egy felügyelő
vizsgálatot tart, a hiányt ne vegye észre.

A vezérfelügyelő megállapította azt is,
hogy Mihálka az orvosi vénnyeken tintá-
val meghamisította az adagokat és bár
az eredeti adagolást adta ki a betegek-
nek, a meghamisított adagolásnál saját
maga üzérkedett.

A tárgyalás előreláthatólag több na-
pig fog tartani. Az ítéletet rendkívül
nagy érdeklődés előzi meg.

— **Meghülésnél,** náthalásznál, mandolab-
nál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál
és szagátásnál naponta fél pohár természetes
„Ferenc József” keserűvíz rendes gyomor-
és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak
véleménye szerint a Ferenc József víz ha-
tása gyors, kellemes és megbízható.

A prágai magyar követ tiltakozása Horthy magyar kormányzó személyének támadása miatt

Prága, február 21.

Magyarország prágai követe hétfőn fel-
kereste Krofta meghatalmazott minisztert
Benés helyettesét és tiltakozást jelentett
be ama támadások miatt, amelyeket egyes
prágai lapok intéztek Horthy kormányzó
személye ellen. A kormányzó ugyanis
nemrégiben magas kitüntetést adományoz-
ott Fey osztrák alkancellárnak s a cseh
sajtó ezért támadta sértő módon a kor-
mányzó személyét.

Leszállítják a kenyér- árakat

Bukarest, február 21.

Tegnap délután az ipar- és kereskede-
lemügyi minisztériumban a kormány gaz-
dasági bizottsága ülésezett. Manolescu-
Strunga földművelésügyi államtitkár elő-
adta az inséges vidékek kukoricával való
ellátásáról szóló programját. Kimutatta
az államtitkár, milyen intézkedéseket fo-
g tenni, hogy a kiosztás alkalmával vissza-
élések ne történhessenek.

A bizottság ezután a kenyérárak leszá-
llításáról kezdett tárgyalni. Megállapítot-
ták, hogy országsszerint nagy gabonakész-
letek vannak felhalmozva s a buza ár
esik. Eppen ezért a kenyérárakat is lej-
jebb lehetne szállítani. Ezirányban azon-
ban a döntést a következő ülésre halasz-
tották.

EZ
OSZTÁLYRA
MEGUJITOTTA
SORSJEGYÉT

?

A MILLIOMOSOK EGY ÚJABB SOROZATA...

indul holnap az

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK 5-IK OSZTÁLYÁNAK

huzásával egyidejűleg

5.000.000 Lei

3.000.000 Lei

2.000.000 Lei

1.000.000 Lei

EGY NAGY 5.000.000 LEIES JUTALOM

5 nyerő között felosztva s más számtalan nyeremény lesz kihuzva a szerencsekerékből február 22-től, március 26-ig.

VÁSÁROLT EGY
ÚJ SORSJEGYET,
HA AZ ELŐZŐ
HUZÁSOKON AZT
ELMULASZTOTTA

?

Az új közigazgatási törvény szerint csak husvét után ejthetik meg a községi választásokat

Készül az új adósságrendezési tervezet

Gyászülésen bucsúztatta el a szenátus Albert belga királyt

Bukarest, február 21.

Mig az elnapolt képviselőház csak csüförtökön délután, amikor újra összeül, emlékezik meg a tragikus halált halt I. Albert belga királyról, a szenátus már tegnap gyászulást tartott a megrázó eseménnyel kapcsolatban. Elsőnek Moldovanu Leonte elnök méltatta a belga király erényeit, aki lelkes barátja és támogatója volt Romániának. Ezután a papság nevében Cristea Miron patriárka, a volt frontharcosok részéről Vaitoianu tábornok, a pártok képviselőitől Gafencu és Filipescu Grigore, a kormány nevében pedig Dimitriu munkügyi miniszter mondott hosszabb beszédet. Ez után az elnök a gyász jeléül felfüggesztette az ülést.

Később összeült a szenátus közigazgatási bizottsága, hogy megvitassa a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslatot, amelynek eredeti szövegét a napokban részletesen ismertettük. Az ellenzék nem vett részt az ülésen.

Iuca belügyi alminiszter mindenekelőtt ismertette azokat a szempontokat, amelyek a jelenleg érvényben levő közigazgatási törvény módosítását szükségessé tették. Ezután a bizottság sorra vette a javaslat pontjait s kisebb-nagyobb változtatásokat eszközölt rajtuk. Így a 9. szakaszhoz hozzáfűzték, hogy a szakmai kamarák jogszerű tanácsadójának a kinevezése az illető kamarák ajánlása alapján történik. A 10. szakaszban megváltoztatták a választott megyei tanácsok számát, amely 200 ezer lakosnál kisebb megyékben az eredetileg tervezett 18 helyett 24, a 400 ezer lakosú megyékben 24 helyett 30 s a nagyobb megyékben 32 helyett 36 lesz.

Különösen fontos a 16. szakasz kiegészítése, amely szerint az új községi, városi és megyei választások a jelen törvény közzétételétől számított legkevesebb 25 szabad nap elteltével tartandók meg.

Ha tehát ezt a módosító törvényt a képviselőház csak a jövő héten szavazza meg s március elején kerül közlésre a hivatalos lapban, úgy az új közigazgatási választások minden valószínűség szerint már csak áprilisban, azaz husvét után zajlanak le s nem — mint tervezték, március végén.

Az újonnan választott tanácsokat az eredmény kihirdetésétől számított 10 nap múlva iktatják be, még akkor is, ha a választást megfellebbezték.

A javaslat még ezen a héten a szenátus teljes ülése elé kerül. Amint hírlik, a nemzeti-parasztpárt részvesz a nyilvános vitában s hevesen támadni fogja a módosításokat.

ISMÉT EGY ÚJABB ADÓSSÁGRENDEZÉSI TERVEZET

Az új konverziós törvény kidolgozására kiküldött különleges kormánybizottság tegnap este Brătianu Dinu pártelnök lakásán ülést tartott, amelyen a házigazdán kívül Slavescu és Sassu miniszterek, Constantinescu pénzügyi államtitkár, Oromolu volt bankkormányzó és Simionescu-Barlad, a konverzió egyik első kezdeményezője, vettek részt.

A bizottság meghallgatta azt az új adósságrendezési törvénytervezetet, a

melyet Constantinescu Tancred volt ipar- és kereskedelemügyi miniszter terjesztett elő s amely finanszírozás nélkül is megoldja a probléma technikai részét.

Abban állapodtak meg, hogy a jövő ülésen a párt valamennyi irányadó vezető-személyiségének jelenlétében átvizsgálják az egész eddig kidolgozott anyagot s hozzálátnak a javaslat végleges formába való öntéséhez.

NEM TUDJÁK BETÖLTENI POP-CSICSÓ ISTVÁN POLITIKAI ÖRÖKÉT

A nemzeti-parasztpárt arad megyei szervezetének elnöki széke Pop-Csicsó István elhunytával megürült és betöltése körül nagy kavargás támadt.

A hétfő délelőtti temetés után a nemzeti-parasztpárt megjelent vezetői meg-

beszélésre ültek össze, de nem tudtak megegyezni Pop-Csicsó István utódjának a személyében. Ebben az esetben ugyanis nem csupán a Maniu- és Vajda-csoportbeliek, hanem egy harmadik, aradi csoport is vetélkedik. Utóbbi Marsieu volt arad megyei prefektust szeretné a megyei szervezet élére megválasztatni, a manui-isták és vajdaisták azonban a maguk jelöltje mellett kardoskodnak.

A pártvezetőség egyelőre úgy határozott, hogy addig is, amíg sikerül a három ellentétes csoportot megbékéltetni,

Mihalache országos pártelnök veszi át az aradi szervezet elnökségét.

A megegyezésre azonban igen kevés a remény s az arad megyei nemzeti-parasztpárti szervezet a teljes felbomlás előtt áll. Pop-Csicsó tekintélyét nem tudják pótolni s ez végzetes következményekkel jár.

Veszedelemes influenzajárvány lépett fel Aradon

Majdnem minden napra esik egy halálos eset

Arad, február 21

A városban súlyos influenzajárvány dúhög. A megbetegedések tömegével fordulnak elő s majdnem minden napra

esik egy halálozás.

A betegek között van Roth Marcell dr. egyetemi magántanár is, valamint a város társadalmi életének több más ismert alakja.

A cseh határon újból munkába kezdtek a csempészek

Mi az oka a hirtelen jött csempész-fellendülésnek?
Esik a cseh korona — nagyobb a nyereség

Szatmár, február 21.

Prágában a kormány elhatározta a cseh korona leértékelését.

A határozatnak megfelelően a cseh korona esni kezdett.

Ma 4.12-vel jegyzi a Nemzeti Bank. Zugban hat volt, ma ötöt boldogan adják.

A cseh koronának ez az árfolyamhullámza, illetőleg ez az esése újra fellendíti itt a határszélen a csempészkereskedelmet.

Az informátorom közismert csempész. A nevét — érthető okokból — nem kívánja az újságokban látni. Más különben elég gyakran látja. Eddig négyszer volt elítélve csempészség miatt. A büntetést mindannyiszor pontosan és becsületesen leülte. Azt mondja, hogy ez az üzlethez tartozik. Befektetés. És egy jó kereskedőnek a jó üzlet, minden befektetést megér. A csempész pedig jó kereskedő. Ezt bizonyítja az is, hogy most hosszú hónapokig nem dolgozott.

Nem volt érdemes — mondja és legyint hozzá — olyan magasan állt a cseh korona, hogy a kicsi csempészség nem fizetődött ki. Megvettük az árut Csehszlovákiában, nagy költséggel és nagy kockázattal áthoztuk a határon. Már ekkor az ár, majdnem olyan nagy volt, mint a romániai piac ára. Csak az üzlet volt ne-

hezebb. Mert a csempészület természetéhez tartozik, hogy azonnali készpénzfizetés mellett kell árulni. És reklám nélkül. Persze, kicsinyben nem volt érdemes csempészni, nagyban pedig hiába csempészünk volna. Kinek van ma annyi pénze, hogy nagyban hozzon árut? És kinek adtuk volna el?

Ez a magyarázata annak, hogy Szatmár és a határszél, ahol pedig valóságos paradicsoma volt a csempészetnek az utóbbi hónapokban teljesen megcsendesedett. Az ügyvédek is panaszkodnak. Nagy vagyonok születtek a csempészperekéből. Volt olyan ügyvéd, aki egyetlen tizmillió lejes bírságu csempészperekben háromszázezer lej tiszteletdíjat keresett.

Ma ez már csak a mult zenéje. Ma nincs csempészség és ha van, husz fejkendő, vagy egy tucat hócipőt fognak el a határon az unatkozó határőrök és az ügyvéd — ha nagyon jól megy — ötszáz lejt keres a tárgyaláson, ahol a bajba került csempészt védi.

Igy volt ez eddig.

Most a prágai határozat teljesen megváltoztatta a csempész-ipar képét. A csempész-fronton lázas tevékenység uralkodik. Megrokkant és kiérdemesült öreg csempészek, akik az utóbbi hónapokban már közvoenyüket kuráltatták és boldogok voltak, ha egy kis feketevalutát tudtak eladni, újra csillogó szemmel nekibuzdulnak a munkának.

Öt lejtért adják a cseh koronát.

Minden cseh korona egy lejjel olcsóbb, sőt egy kis fufanggal — és egy kis fufangért a szatmári csempész nem megy el a szomszédos Szigetre — néhány utlevéllel, hivatalos uton a Nemzeti Bank fiókjánál negyizenkettőért is lehet kapni.

Az árak túl a cseh határon ugyanazok maradtak.

Egy finom selyemnyakkendő tizenkét korona. Ezer darab tizenkétezer korona. Hatvanezer lej. Tizenkétezer lej különbség a régi és a jelenlegi árfolyammal szemben. Ezt a tizenkétezer lejt a csempészeknek kell megkeresni. Nagy különbség. De ez csak kis tétel. Nagyobb a nyereség, nagyobb a haszon például a selyemnél. A női ruhára való selyemnél. Ez minden cikknél.

Ilyenformán könnyen érthető az a mozgolódás, ami a csempészek között megindult.

A hatóságok is tudják ezt és éppen ezért már intézkedés történt, hogy az egyes posztokat erősítsék meg. Persze ez nem sokat használ, mert a csempészek ismerik azokat az utakat, a bicskásdi hegységen és járatan vizmosásokon keresztül, a melyeket a granicsárok sem ismernek.

Egyetlen csempészt sem lehet itthon találni. Ha kérdezősködik valaki felőlük: üzleti uton vannak. Így mondják a családtagok és ragyog hozzá a szemük.

Új konjunktúra indult meg, amelyen a csempészek és az ügyvédek keresnek majd.

A kereskedők ráfizetnek. Őket azonban senki sem kéri. (b. l.)

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélser pangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehérség, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által sok esetben elmúlik.

Meghalt a lövöldöző székelyudvarhelyi őrmester áldozata

Székelyudvarhely, február 21.

Hirt adtunk arról, hogy Vetési Sándor székelyudvarhelyi fiatalember többérmagával bekopogtatott vasárnapra virradólag egy házba, ahonnan egy őrmester kilőtt és a golyó vetést hátul, a derekánál találta. Vetési ma a kórházban, — ahol műtétet hajtottak végre rajta — meghalt. Tegnap híreinkben téves információ miatt úgy írtuk, hogy az őrmestert letartóztatták, az igazság azonban az, hogy még szabadlábon van.

Transzmisszió

5 méter hosszú, tengely 45 mm., 4 álló csapág, áttétel szíj- és szíkerék,

1 forgóáramu-motor

380 volt, 6,5 PS, olcsón kapható

BEIERSDORF & Co. S. A. R. cégneél
Brassó, Str. Iuliu Maniu No. 39.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük elsején lejár, a mai napon postautólevél útján küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautólevél felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy ennek hiányában — lapunk folyóiratágos küldésében megszakitás álljon elő.

GANDHI

és a detroiti kislány

Gandhi csunya, ráncosképi, öreg hínál, aki fürdőnapra visel, kecsketejét iszik, egyszerűséget és aszkézist prédikál, és közben nagyon ügyes, nagyon taktikus, minden európainak becsületére való gyakorlati politikát folytat az indiai uralom megdöntésére. Miss Nila Cram Cook kitűnő családból való fiatal amerikai leány, aki néhány szezont töltött Párisban, rengeteg pohár cocktailt ivott meg, rengeteg tangót táncolt, megismerkedett több szürrealista költővel, néhány kokainistával, orosz emigránsokkal és bármixerrel. Valahányszor hazament Detroit-be, egyhangúak és sivárnak érezte az amerikai életet, elolvasta a Babbit című regényt, amitől fokozódott a megvetése és mikor egy autógyár nagyjövője cégvezetője megkérte a kezét, undorral kikosarazta. Családja szinte megrökönyödésére mélyreható változás jelei mutatkoztak rajta. Abba hagyta a táncot és a flörtöt, már csak hébe-hóba teniszezett, szesz italhoz hozzá sem nyúlt és csak titokban dohányzott. A szürrealista költők helyett komoly és nehezen érthető teozófus iratokkal olvasott és mikor néhány év előtt utrakelt, nem Le Havre-ban szállt part-ra, hanem Indiába hajózott. Jelentkezett Gandhinál, leborult előtte, megcsókolta uszónadrágja szegélyét és könyörgött neki, hogy fogadja be hívei és tanítványai közé. Gandhi kissé szórakozottan hallgatta a csinos amerikai lány lázas szavait, mert akkor éppen nagy gondok gyötörték. A fiatal lány hitről és aszkézisről rajongott, Gandhi viszont arra gondolt, hogy valamit mégis csak kéne csinálni ezekkel a páriákkal, más szóval érinthetetlenekkel. Igaz, hogy a bráhmán vallás hitelvei szerint a pária nem ember, de akár ember, akár nem, mégis csak hatvanötmillió van belőle és ilyen tekintélyes tömeget politikus nem hagyhat figyelmen kívül. Egyszóval, nem ártana a páriákat is bevenni a mozgalmába. Igen ám, de ha beveszi őket, akkor esetleg elidegeníti a meglevő híveit, ellenségévé teszi a hindu nacionalistákat és a hatvanötmillió pária a nyakán marad. Így tűnődött, de azért hivatásos politikushoz illő szeretetreméltósággal fogadta az amerikai lányt, sőt meg is áldotta. A politikusok egyformák mind az öt világérszben: esetleges hívekről csak a legvégső esetben mondanak le.

Nila Cram Cook ilyenformán ottmaradt Gandhi környezetében. Segített háziszőttest készíteni a hindu asszonyoknak, szorgalmasan párolta a sőt és bár tulajdonképpen semmi keresnivalója sem volt a hindu szabadságmozgalomban, amely a hinduk magánügye, nagy kék szemével olyan kedvesen és riadtan nézett és olyan szerényen viselkedett, hogy Gandhiék megszerették és a Mahatma Gandhi jókedvében kinevezte a Kék Kigő Istennőjének. A kis Nila Cram Cook hónapokig nem fért a bőrébe. Évekig viselte a szandált, itta a kecske tejet, amikor saját állítása szerint „torkig jölkött” az aszkézissel, visszavágyódott régi környezetébe, kijelentette, hogy repülni, táncolni, szórakozni szeretne. Gandhinak egy arcizma sem rándult meg, amikor a fiatal lány közölte vele megváltozott érzelmeit. Most egészen más természetű, bonvolult politikai taktikai kérdések foglalkoztatták. A kis amerikai lány elvesztése politikai szempontból teljesen jelentéktelen esemény volt.

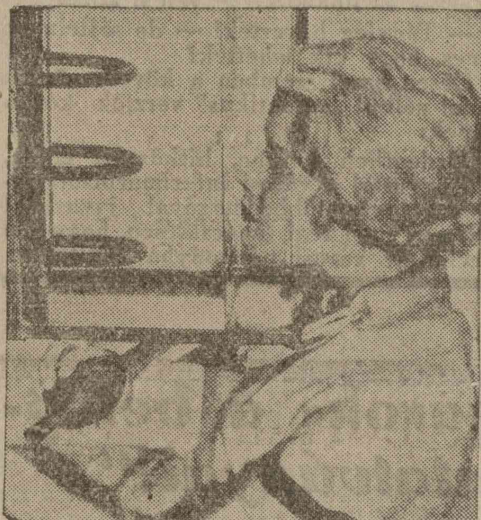
Nila Cram Cook hazament az Egyesült Államokba. A hajón botrányos feltűnést keltett részegeskedésével és táncdühével. Otthon azonban megjött az esze. Rájött, hogy sulyos logikai hibát követett el: összetévesztette a cocktailt a civilizációval. Azt hitte, a civilizációtól undorodott meg, pedig csak a cocktailtól fájt meg a gyomra.

— V —

— Ismét letartóztatták Moldován szászregény ügyvédet. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Többször beszámoltunk már arról az árvaszéki panamáról, amelyet a marosvásárhelyi törvényszék árvaszéki hivatalánál fedeztek fel és amely már halálos áldozatot követelt. Ebben az ügyben, mint ismeretes, Moldován Péter dr. szászregény ügyvédet, akit 32 rendbeli okirathamissal vádolnak és akit már az ügyvédi kamara is felfüggesztett joggyakorlásától, pár nappal ezelőtt a vizsgálóbírószabadságra helyezte, tekintettel arra, hogy ügyében befejeződött a vizsgálat és csak két bírósági tisztviselőt tartott továbbra is vizsgálati fogságban. Az ügyész megfellebbezte a törvényszéki vádtaács szabadságra helyezési határozatát és a tábla vádtaácsa, amely ma döntött a fellebbezési ügyben, megváltoztatta az elsőfokú vádtaács határozatát és elrendelte az ügyvéd újbóli letartóztatását. Moldován Pétert ilyenformán újból letartóztatták és beklérték a marosvásárhelyi ügyészség fogházába.

Az bizonyos, hogy király még így nem halt meg soha. A király meghalt a családban, vagy szabályos betegségben, vagy szabálytalan merénylet következtében. Ez még nem volt, hogy egy király egyedül elinduljon a hegyek közé és lezuhanjon mint bármelyik más turista, akinek különös peche volt a turisztika leggyőzte a királyt is. Mindenki észrevehette, hogy az utóbbi időben valóságos menekülnek az emberek az emberek közül a magányba, a természetbe. Mindenki turista lett. Emberrundor, vagy természetimádó. Az utóbbi persze nagyobb mértékben, de az előbbi is. Még egy király is beleeshet, pedig neki csak van módjában elkülöníteni magát otthon is. Még úgy sem bírta. Nem csoda. Biztos, hogy csak szerencsétlenség áldozata lett Albert király? Egy igazi turista nem halmoz fel ennyi hibát.

ARCSZÉPÍTŐ „HULLÁMFÜRDŐ”

Joan March, a kitűnő amerikai filmszínésznő arca szépségének ápolására felfalta ezt a miniatűr „hullámfürdőt”. Lényege az, hogy a kis üvegkádca elhelyezett csövek útján egy gummilabdából lepögtő fúj a vízbe, amely 20 százalékkal szénsavdúsabb lesz a mozgásával is hathatósan elősegíti az arc bőr üdését. Joan March szerint ez a legjobb arcszépítő eljárás.

— Ritka jubileum egy marosmegyei községben. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Ritka családi ünnepségen vettek részt a messze földről eljött rokonok és ismerősök Szovátán. A családi jubileum ünnepségének központjában Timár János nyug. utmester és felesége, Zöldi Mária állott, akik ezalkalommal ünnepelték házasságuk ötvenéves évfordulóját, egy impozáns aranylakodalom keretében. A jubiléus házapárt levélben is igen sokan keresték fel szerencsekívánataikkal.

— Katonáságot kap Kézdivásárhely. Kézdivásárhelyen a román impérium első éveiben ezred-székhely volt. Az első vadászrezd két zászlóaljja állomásozott Kézdivásárhelyen. Pár év múlva a katonaságot áthelyezték. Most pár évi újabb kérelmezések nyomán ugyilátszik, sikerülni fog a városkának katonaságot visszakapnia. A hadügyminiszter szerint egy könnyű-gyalogsági zászlóalj települ le Kézdivásárhelyre.

— Kenyeret kért — izgatásért perbe vonták. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Szövr János munkanélküli napzámos a múlt év őszén felment Gyergyószentmiklóson a polgármesterhez és attól munkát és kenyeret kért. Először halkán beszélt, majd fenyegetőzőve kijelentette, hogy ha nem segítenek rajta, éhen hal. Eközben az egyik tisztviselő két pofot adott a „merész” munkanélkülinek, aki ellen államellenes izgatás címén is megindult az eljárás. A csikszeredai törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette az államellenes izgatás vádjáról a munkanélkülit, most a felmentő ítéletet a tábla is helybenhagyta.

— Szatmáron is kötelező a törvényszéki ruhatár. Szatmárról jelenti: Nagyvárad mintára a mai naptól kezdődőleg a szatmári törvényszék is bevezeték a kötelező ruhatárt. A ruhatár díja három lej és ez alól csak az ügyvédek vannak mentesítve. A rendelet a tanul-

— IDŐJÁRASJELENTÉS. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint élénk északnyugati széllel és változó felhőzettel enyhe s inkább északon, csapadékos idő várható.

— A nyárádszeredai vásár új időpontja. A február 24-ikére hirdett nyárádszeredai országos kirakóvásért ezalkalommal nem 24-én, hanem 23-ikán tartják meg.

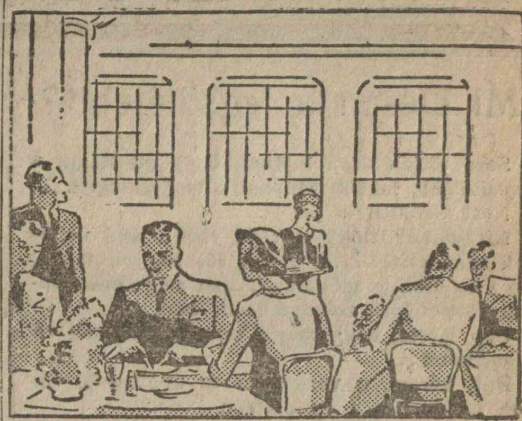
— Új rendőrkesztort neveztek ki Marosvásárhelyre. Tudósítónk jelenti: Cariadi jelenlegi rendőrkesztort, aki a liberális rezsim kezdete óta áll a marosvásárhelyi rendőrség élén, inspektorra neveztek ki és a bukaresti vezérigazgatósághoz rendelték be szolgálatára. Helyette Horga Vasile mezőbándi (marosmegyei) ügyvédet neveztek ki a marosvásárhelyi rendőrség élére. Horga Vasile eddig az intermár-bizottság tagja volt és innen került a marosvásárhelyi rendőrség élére.

ABLAK

vádoltak, de az érdeklődő közönség körében is nagy felháborodást okozott.

— Megszüntették az eljárást. Beszámolt a B. L. arról, hogy a csendőrség további vádoltat letartóztatta Gábor György középajtai lakost. A legújabb értesüléseink szerint az ügyészség Gábor György ellen indított eljárást, kelő bizonyítékok hiányában megszüntette.

— Sepsiszentgyörgyi hírek. Sepsiszentgyörgyről jelenti: A háromszéki megyei közbirtokosságok körül szinte állandósulnak a visszaélések. A szentkirályi közbirtokosság volt elnöke ellen, — akit százezer lej elikkasztásával és okirathamissal vádolnak — még mindig tart a vizsgálat. Sulyos szabálytalanságok elkövetésével vádolják a köröspataki és árkosi közbirtokosságok vezetőit is. Legújabbban a zaláni közbirtokosság volt elnöke, Szabó Béla ellen érkezett be feljelentés a sepsiszentgyörgyi ügyészséghez. A feljelentés a közbirtokosság vagyonának hűtlen kezelésével vádolja meg Szabó Bélát. Ez az ügy egyelőre még a vizsgálóbíró asztalán fekszik. Általános riadalmat keltett a háromszéki megyei gazdák körében, az a hír, hogy a Sepsiszentgyörgyön működő Háromszéki Takarékpénztár elhatározta, hogy adósaival szemben fennálló követeléseit peresíti, tekintet nélkül arra, hogy ezek az adósok mezőgazdák-e és így a konverzió alá esnek, vagy pedig városiakok és így nem védik őket a törvény. A megrökönyült gazdák a konverzióra való hivatkozással tiltakoztak a bank eljárása ellen. A tiltakozások eddig minden esetben sikerteljesek voltak. — Még az elmúlt év júliusában történt, hogy Matos Mihály gazdálkodó lakását ismeretlen tettesek feltörték és onnan 6 ezer lej készpénzt vittek el. A csendőrség az ellopott összeget teljes egészében Szép József fiatal legény házában kertjében találta meg. A fiatal legény bevallotta, hogy a lopást Sonka György nevével barátjával együtt követte el. A csendőrség letartóztatta a bűntársát is. A sepsiszentgyörgyi törvényszék a napokban tárgyalta az ügyet és a legényeket 2-2 havi fogházra ítélte. Az elítéltek fellebbeztek. — Háromszéken a havazások még mindig tartanak. Az állandó havazások következtében a Szentgyörgy-Kézdivásárhely, Szentgyörgy-Zágon között húzódó utvonalon, valamint a nagyajtai és baróti utzakaszon szünetel az autóbussz közlekedés. Ha a havazások nem állnak meg, a Szentgyörgy és Brassó között közlekedő taxijaratot is beszüntetik.

AHOL SOK EMBER VAN EGYÜTT

ott fokozottan kell óvniunk egészségünket. — A szájszűreg és a légzőcső nyitott kapu mindennemű kórokozó számára. Védtelenül ki van téve a baktériumok behatolásának, ha elővigyázatlan és nem pusztítja el a bacilusokat idejében Anacot pasztillák rendszeres használata által.

A rosszullét első jelére használja azonnal az ezerszeresen bevált Anacot pasztillákat, amelyek a szájszűreg és légzőcsövet fertőtlenítenek és mindennemű ragályos betegség ellen védelmet nyújtanak. Tubus Lei 37.

ANACOT

Dr. Wander r. t. üzemek készítménye

Pánik a „moloroson”...

Kolozsvár után, valamelyik jelentéktelen megállóhelyen, démoni legény szállt a zsufolt dősi „molorosra”.

Rettenetes arcát nyílt sebek szántották végig: gennyedező vályuk és vérző csatornák, a vérbaj iszonyatos nyomai...

Két perc múlva kitört a pánik. Szomszédja felugrott mellőle, majd a szembenülő huzódta riadtan a kupé végébe. Kivártatva már a szomszédos padok is megürültek. Néhány pillanat elteltével azután minden utas elhagyta helyét és a remélt szolidaritásában összeforva, már lármás zibongással barátkoztak és tömörültek a fantom ellen...

A legény csak ült, csak trónolt az elárvult padok között, peckesen és fölényesen, valami megfoghatatlan göggel, dacos és elszánt szuverenitással...

Igy néztek egymást Kolozsvártól Désig. Jeges iszonyattal, kollektív utálkozással az utasok, makacs dölyffel, öntudatos rátartással a legény...

Allegorikus mesét lehetne csinálni belőle!!

★ Fischbein élni akar. Roesmann új regénye a kispolgár vizsgálaton helyzete a mai Oroszországban. Fischbein élni akar és kétségbeesetten harcol a kényelmetlen kollektív rend és a cseka borzalmas apparátusa ellen. És az egyenlőtlen küzdelemben elvérzik. A Pantheon kiadású „Jó Könyvek” sorozat 6-ik kötete (1. Sinclair: Szegény leány pénz keres. 2. Carlisle: Vér a vérből. 3-4. Feuchtwanger: Zsidó háború. 5. Traven: Aranyások). Kötetenként 2-300 oldal, füze 27 lej, vászonkötésben, finom papíron 57 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepageánál, Cluj. Kérjen Pantheon-jegyzéket.

— Formálisan is feloszlatták a német cserkész-szervezetet. Berlinből jelenti: Az ifjusági szervezetek birodalmi vezetősége rendeletet bocsátott ki, amely elrendelte a németországi cserkész-szervezetének azonnali feloszlását. Arról, hogy a feloszlátás miért történik, a rendelet nem adott felvilágosítást.

★ Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerősöknek, akik boldogult nőm, Balogh Gyuláné temetésén részt vettek és bármi módon fájdalmunkban osztoztak, ezután hálás köszönetet mond a férje, Balogh Gyula.

PÁNCÉLSZEKRÉNYT

megvételre keres:

BEIERSDORF & Co. S. A. R.

Brassó, Str. Iuliu Maniu 39

Mi Désen a legsötétebb?

Sose törjék azon fejüket, hogy mi Désen a legsötétebb, inkább azonnal a tárgyra térek... Nos? Senkise tudja!
Mit mond? Hogy a csőd szélén álló boltok szándéka? Nem rossz, sőt nagyon találó, de nem arra gondoltam... Van még Désen annál sötétebb is. Gondolkozzék csak...
Ugy látom, hogy mégis csak nekem kell elmondanom...

Hát, kérem, a váróterem az állomáson. Éjnek idején. Az a legsötétebb.

Egyszerűen nem világítanak benne.

Talpig bakácsinban, feketén és gyászosan sötétlik a hajnalban utazók előtt, akik nem akarnak vonatindulásig a perronon dideregni...

Mert bent — úgy, ahogy — fűtenek, de nem annyira, hogy a kályhában égő tűz, ha csak időnként is, világítsa valamennyire...

Sötét van a váróteremben, tompa feketeség, amelyben csak a szanaszét heverő „motyók” és „cókókók” foszforeszkálnak szomorú derengéssel...

Molett, vidéki hölgy osont melém, sivar magányomban:

— Nesze, Lipó! — szót kissé püszén — itt a négy lej, ami visszajár!

— Tessék? — kérdeztem, hogy hangomat hallja...

— Ne haragudjék! — kapott észbe rögtön a nagysád.

— Ugyan, kérem! — akartam mondani, — hogy is neheztelnék? Sőt örülök, bár a négy lej Önél maradt. Örülök, mert ez a legkelvösebb bizonyíték, hogy itt milyen sötétség van! Köszönöm, asszonyom, hogy Lipótnak vélt, meg is írom, ha nem ellenzi...

De nem szóltam semmit. Némán álltam a sötétségben, amely mozbib volt a mozinál, csak riasztóbb és kellemetlenebb...

Szinte megkönnyebbültem, amikor a kiválgított „motoros” bepöfögött.

Ugy fordultam ki a váróteremből, mintha revolveres gangszterek és bicskás betyárok leselkedtek volna rám a sötétségben...

Pedig csak néhány, zsargont beszélő, ártatlan bácsi volt!

Remélem, hogy most már tudja, mi Désen a legsötétebb. Ez csak világos — lehetne...!?

KEDVES!!

Ujságot böngészttem ebéd után a dési étteremben, amikor a pincérnő, negédes vihogással, hátam mögé került.

— Szabad a lapot egy pillanatra? — szölt, miközben a megboldogult bécsi-szelet földi maradványait tányérostól a tálcára helyezte.

— Tessék!

A pincérnő szinte kitépte kezemből az ujságot. Tekintetét görcsösen az oldal közepére meresztette. A kérdéses helyen klisé volt, amelyen a kis Dollfuss szerénykedett a megtermelt Gömbös mellett...

Láttam, hogy Dollfuss néző, hosszan elmélázik. Csak csodálni tudtam, hogy kispárosi pincérnő létező törődni tud a politikával és két fröccs között együttérez a gondokkal küzdő pötlöm cancellárral...

Ekkor palami váratlan dolog történt. Önagysága letette lapomat:

— Pardon, tévedtem! — szölt dühösen — de nagyon hasonlít egy szamosujvári ügypédhez!!

...és elvitte a tálcát villámló szemekkel.

SzemlélődÉS:

Üzletekben tespeDES,
sehol sincs tülekeDES,
csak kátyubarekeDES...

Szegényeknek csüggeDES,
tépelőDES, szenvedÉS,
reggel fáj az ébreDES...

Adófronton beszeDES,
amely néha rászeDES
és legtöbbször téveDES...

Teljes elkepereDES,
sehol meglegeDES,
kész is a vers: ime DES...!!

Nyugta

Ujdonsült dési ismerősöm, bemutatkozás után rögtön tárgyra tért:

— Irja meg, kérem! — szölt ellenállhatatlan mosollyal —, hogy Désen a felekezetek békében élnek egymással!

Megirtam.

Itt van róla a nyugta!

Riport egy lelohadt szenzációról:

Magánnyomozás a dési drótügyben...

Volt-e drót a város körül és mennyibe került?

Szamosmegyének fölöttébb érdekes „szenzációja” van, amelyet ezuttal Dés városa szorgáltatott.

Désen tudniillik olyan kevés az ügynevezett „esemény”, hogy a környékbeli lapok szenvedélyesen egy bizonyos anyagra vetették magukat és azt a bizonyos bolhát nem is elefántta, hanem ichtiosaurussá dagasztották.

Nagy ügyet csináltak belőle, pedig sokkal jelentéktlenebb...

A lapok úgy tudták, hogy Dés városát a fanatikusabb alapon álló ortodox zsidók körülkerítették. Persze, nem úgy, hadsereg módjára, hanem csak egy szál dróttal, hogy szombatont imakönyveiket a templomba vihessék.

Az üggyhöz szükséges tudni, hogy a zsidó vallás előírásai szerint szombatont a hívek csak olyan helyen hordozhatnak valamilyen tárgyat onnan-ide és innen-oda, amelyet előzetesen bekerítették. Tehát udvarokon, vagy a lakás falain belül, vigan „lehet” bármit hordozni. Ezért kellett állítólag Dés városát is bekeríteni, hogy az egész egy nagyobb-fajta udvar legyen... méltóztatik érteni?

Ez a drótozás — amelyet egy felvidéki drótoztól olcsóbban megcsinált volna — a hitközségnek, egyes lapok szerint, 75 ezer lejbe került, ami a munkanélkülieket annyira felháborította, hogy beverték Ordentlich Ferenc hitközségi elnök — na, nem kell azért megijedni — csak az ablakait. A kérdéses dróthoz aztán a hatóság is kiszállt — amely egyes verziók szerint ugyan előzetesen, engedélyt adott a vezeték lefektetésére — és

eltávolította a rituális sodronyt.

Igy a lapok.

Magam részéről magánnyomozást folytattam Désen az ügyben. A nyomozásba természetesen belevontam az érdekelteket is. Halljuk tehát, hogy mit mond a hitközségi elnök és milyen verziók keringenek Désen, ahol élénken kommentálják, magyarázzák és taglalják a dróthistóriát...

— Ugyan, kérem — mondja Ordentlich elnök ur — roppant felfújták az ügyet. Tényleg régen szerettük volna már a kérdéses dolgot megvalósítani, hiszen több városban van ilyen: Szatmáron, Szigeten, Nagyvárádon, sőt Bécsben a második kerületben, ahol a Duna kétoldalt természetes határt alkot és így könnyebb a dolog. Nálunk körülbelül így fekszik a Szamos. Annyi tény, hogy néhány városból kivezető utca végső házain a zsidó lakók felszerelték a kapura drótot egy csőben, de csak annyi volt, mint egy „antenna”... Inkább szimbólum. Száz lejbe ha került, de nem 75 ezerbe...

— És az ablakok? — vetem közbe

— Tényleg beverték! — de sejtelmem sincs, hogy kik lehettek?

Désen ezzel szemben a következő, kivétel nélkül „autentikus” verziók keringenek:

Ordentlich Ferenc, hitközségi elnök, aki egyúttal a városi interimárbizottság-nak a tagja, többedmagával javaslatot tett egy nem régi tanácsülésem, hogy a tervbevevett városi népkonyha építésére

szánt összeget inkább osszák szét a szegények között. (Ordentlich ugyanis attól tartott, hogy a vallásosabb zsidó szegények vonakodnak majd a városi népkonyhán enni. Ez azonban alaptalan aggály, mert Désen nagyszerű zsidó népkonyha működik) Szó, ami szó, a tanácsot valóban megfogadták és így történt, hogy sokan kaptak segítyt, sokan viszont — közöttük több zsidó — kimaradtak a segélyezésből. Állítólag éppen ezek a hitsorsosok verték be saját elnök ablakait.

Vannak olyan verziók is, amelyek szerint a vallásosabb zsidók, éjnek idején, valóban drótot húztak Dés körül. Beszéltem olyanokkal is, akiknél drótvásárlási célra gyűjtöttek. Találkoztam olyanokkal, akik látták a drótot és nyilatkoztak olyanok is, akik humbugnak minősítették az egészet...

Mindent egybevetve, magánnyomozásom eredményét az alábbiakban lehet összegezni:

1. A hitközségi elnök ablakait tényleg beverték. Tettesek kétségesek.

2. Drót volt, ha nem is egész Dés körül, néhány utca végén mindenesetre. Csak annyi, mint egy „antenna”.

3. Hetvenötezer lejnél sokkal kevesebb került, száz lejnél sokkal többbe...

Annyi tény, hogy az ügyet jobban felfújták, mint ahogy megérdemelte, de megérté, mert Désen és környékén legalább van miről beszélni...

Az is igaz viszont, ha Désen Marconi lett volna hitközségi elnök, biztos drótnél csinálta volna!!

Teried a tiltakozás:

„Tulságosan »pazarok« a betegsegélyző nyomtatványai!”

— mondták a dési iparosok, akik jobb gyógyszert és több orvost követelnek

Az iparosok — mint sok más városban — Désen sem rokonszenveznek a betegsegélyzővel, illetőleg a Joannes-féle társadalombiztosító törvénnyel, amely tényleg sok módosításra szorul. A kisváros tekintélyes számú iparossága szintén belátta, hogy sérelmeik orvoslásának érdekében haladéktalanul a cselekvés terére kell lépniük.

A dési Polgári és Iparoskör gyűlést hívott egybe, amelyen mintegy 600 iparos jelent meg. Bene Ferenc dr. elnöki megnyitója után egész sereg felszólaló kelt ki a törvény egyes szakaszai ellen. Követelték, hogy önálló iparos csak szabad elhatározásból lehessen a Betegsegélyző

tagja. Kifogásolták a primitív gyógyszereket és az orvosok létszámát is keveselték. A szónokok főleg a betegsegélyző „pazar kiállítását”, nagy tömegben gyártott nyomtatványait nehezményezték, melynek költségét szerintük inkább a tagok segélyezésére kellene fordítani. A meglehetősen viharos hangulatu iparosgyűlés résztvevői panaszaikat és sérelmeiket ezután memorandumba foglalták, amelynek egy-egy példányát a minisztériumba és az illetékes fórumokhoz juttatták.

A dési iparosság türelmetlenül várja, hogy a közös és erőteljes fellépésnek milyen fogantatja lesz?

Akít ismerni kell Désen kívül is!

Beszámoló Lázár Eváról, a legfeltűnőbb dési tehetségről...

A végtelenül tehetséges, fiatal Lázár Éva feltétlenül megérdemli, hogy megkapóan kicsike műtermének aránytalanul nagy alkotásaival érdemileg foglalkozunk.

Virraszt a gond...

(Lázár Éva rajza)

Nemcsak azért, mert rajzait s festményeit rokonszenves művészeti felfogás jellemzi, vagy mert nagyszerű technikával megoldott témái ellenállhatatlan erővel hatnak, hanem egyébről is...

...mert Lázár Éva művészetét illetőleg teljesen autodidakta. Minden irányítás nélkül érkezett a teljesítménynek olyan fokára, ahol a kritikának már kevés dolga van...

Nincstelenek, hontalanok, kiebrudaltak, csüggedők és megaláztatottak vonulnak fel festményein és rajzain, olyan ösztönös erővel, amely már több mint realizmus: élet, a szó legteljesebb értelmében.

Haladottszerű megfigyelései vannak.

— Erdélyi Ágnes ír így, ahogy maga rajzolt! — mondtam, amikor munkáit rendre megmutatta.

Legszívesebben alkotása talán a „Németország 1934” című szénrajz, amelyen szenvedő, lezárt szemű Krisztus imbolyog a fegyveres rohamosztásokkal zsúfolt utcák között...

Két kiállítás áll már Lázár Éva mögött.

Désen rendezte az egyiket, Kolozsváron a másikat... Egyébként az egyik nivós budapesti, havonként megjelenő képes folyóirat már több számában közölte rajzait. Most kért tőle néhány rajzot egy svájci lap is, amely a Budapesten leközölt rajzok nyomán lett figyelmes a csendben dolgozó fiatal dési művészre.

Lázár Éva Párisba vágyik. Már két éve foglalkozik a gondolattal, de még eddig nem tudta megvalósítani... Pedig ott a helye! Valahol, de nem Désen!

Nem kétséges, hogy kevesebb szerénységgel már régen szélesebbkörű érvénysülést harcolhatott volna ki!

Még szerencse, hogy „ami késik, nem mulik!”

A jótékony Dés

A város jótékonyági életében jelentős szerepet játszik a dési Zsidó Nőegylet, amely a jövő évben 50 éves jubileumát ünnepli. Az agilis intézmény úgy pénzben, mint természetbeni adományokkal, állandóan támogatja a szegényeket, akiknek részére népkonyhát is tart fenn. A népkonyhán ezidőszent 130—140 ember étkezik naponta.

Az egylet tagdíjából, gyűjtésekből, nagyobb hozzájárulásokból és koronként rendezett estélyekből fedezi kiadásait. Van egy akciójuk, amely havonként 40 szegénysorsos családnak házbérét fizeti. Az egyletnek különben van egy bérháza is, amelynek jövedelmét szintén a szegények segélyezésére fordítják.

Az egyesület élén 12 év óta Weinberger Samuné áll, aki fáradhatatlanul tevékenykedik a jótékonyág szolgálatában.

Baktérium

Az újságírói mesterség gyakorlása közben annyiszor leírjuk ezt a szót: tragédia, vagy ezt, hogy: dráma.

Mindkét szó mögött ott rejtőzik az értelem, amely rendkívüli, kivételesen borzalmas, hajmeresztő, szívetfacsaró eseményeket akar jelenteni.

Tessék elhinni, ezek a szavak a sok használatból, a mindennapos strapától már annyira elkoptak, hogy alig-alig jelentenek valamit. Szinte félünk már leírni ezeket a szavakat, mert jogos az aggodalom, hogy velük kapcsolatban elmarad a megborzadás, a rémület és az a sok kellemetlen érzés, amelynek kíséretét kellene minden fogékony lélekben a valóban szokatlan borzalmasságu eseményeket.

Amit az alábbiakban elmondunk, szóról szóra, betűről betűre megtörtént. Valóban: vérbe és könnybe kellene mártani a tollat, elevenen lüktető idegekre írni meg ezt a kis történetet. Amelyről már nem mondjuk, hogy tragédia, nem mondjuk, hogy dráma. Sokkal kevesebb annál és mégis, talán Shakespeare patakozó szókincse, Ibsen tragikus látása, Strindberg epésen keserű cinizmusa volna szükséges a téma feltárlásához.

S ha mellőzzük a hatáskeltés eszközeit az alábbiak elmondásában, azt azért tesszük, mert semmi szükségét nem látjuk a magukban is ordítóan embertelen tények még megrázóbb kiszínezésének.

Korunk, ez a földi javak és földi bajok elosztásában annyira igazságtalan kor üvölt fel e kis történetben és leplezi le önmagát.

Ime: Ispáz Nikolae 45 éves petrozsényi munkanélküli, aki egyébként özvegy ember, az elmúlt hetekben megbetegedett. Ne tessék felháborodni, ha teljes nyíltsággal megírjuk, mi volt a baja. Ispáz Nikolae tudniillik gonococcus-fertőzést kapott. Csunya betegség. Nem emelünk egy szót sem Ispáz Nikolae védelmére. Nem is támadjuk érte.

Ezek a csunya és gonosz baktériumok folyton harcban állanak az emberrel és nem válogatják meg azt a talajt, ahol megtelepednek.

Ispáz Nikolae, amikor észrevette, hogy milyen csunya és fertelmes betegségben szenved, orvoshoz ment. Az orvos pedig nem sokat teketóriázott, hanem, körölte vele, hogy betegségével be kell vonulnia a dévai kórházba megfelelő osztályára, ahol majd kigyógyítják.

Más embernek öröm lett volna minden baja közepette is egy ilyen utasítás, Ispáz Nikolae azonban földig sújtotta az orvos drákói szentenciáját. Nem mintha olyan elvetemült ember lett volna, aki irítozik a szakszerű orvosi kezeléstől és inkább elhanyagolja a betegségét, súlyos szövődmények veszélyét zúdítva önmagára és állandóan fertőzéssel fenyegetve mindenkit, aki vele érintkezik.

Na felejtjük el, hogy Ispáz névtelen hős volt a munkanélküliek gárdájában. Koplalt és nélkülözött éppen eleget e vele együtt szinylődött 8 éves fiacskája is.

Amikor Ispáz az orvostól eljött, első gondolata nem is az volt, hogy befekszik a kórházba s ott szépen kigyógyul kellemetlen betegségéből. Nem. Ő abban a pillanatban nemcsak beteg volt, a szó orvosi értelmében. Egyszerűen csak az jutott eszébe, hogy — apa, akinek gyermeke van. A gyermek pedig nagyobb gond és nagyobb veszély, mint akármilyen csunya betegség. A gyermek, az ilyen nyolcesztendő kis pulya, enni kíván, a rideg télen meleg vacsát követel. Ha pedig be kell vonulni a dévai kórházba, akkor Ispáz Nikolae porontya még azt a keveset sem kapja meg, amit szerencsétlen, kereset nélkül tengődő apja biztosított számára. Nem vállalta senki a gyermeket. Most mindenki szegény. Anyagiakban és lelkiükben is.

— Mit csináljak vele — tépelődhetett Ispáz, amint hazafelé ballagott.

Senki nem volt, akire gyermekét hagyhatta volna. Ez a Zsilvölgye másuttában — Nincs-völgye lett. A kenyérmorzsza tragikusan megfoghatott ebben a fekete országútszélben.

Ispáz azonban gondolt egyet. Fogta a fiát és levetkőztette. És a mit sem sejtő kisgyermeket beoltotta a maga fertőző váladékával. Aztán, amikor a kis nyolcesztendő porontyon is mutatkozni kezdtek a betegség jelei, kézenfogta és elindult vele.

Meg sem álltak a dévai kórházba. Ott ágyat kaptak és mindennap háromszor csznek. Meleg szobában vannak, biztos tetők alatt, tiszta ágyban hálának és győgyulnak mind a ketten. Apa és fia is.

Hogy egyebet ne mondjunk: Ispáz a gyógykezelés időtartamára kiküszöbölte minden apai és szociális gondja-baját. Használ, vagy nem használ a gyógykezelés, az neki e pillanatban nem számít. Sokkal fontosabb az, hogy a kis porontyot nem kellett egyedül hagyni és a kis pulyanak van mit ennie?

Az más lapra tartozik, hogy a kórházban rájöttek erre az apai fogásra és Ispáz ellen megtették a bünvádi feljelentést. Ispáz ezzel sem törődik sokat. Kap néhány napi dutyit. Megint fedél lesz a feje felett és naponta kétszeri evés, az már előre is biztos, áldassék a törvény. Bár ide nehezebb lesz a gyereket magával vinni.

Nem, nem is ez a része az e példátlanul álló históriában, ami meggondolkoztatásra késztet és amiben — amint már mondtuk — e kor üvölt segítségért.

Itt csak arról a falatocska kenyerekről essék szó, amely a kis porontyot nem jutott volna korgó bendőcskéjébe, ha Ispáz át nem gondolja a dolgot szegéről végére. Kölcsönadott néhány baktériumot a fiacskájának, hogy kenyerre, igen: betevő falatja legyen annak arra az időre is, a míg őt kórházban tartják.

A világ rejtett gazdasági frontjain már javában készítik azokat a gáz- és baktériumbombákat, amelyek a nehézipar profitját egy világ pusztulása árán is biztosítják.

A LEGJOBB HASHAJTÓ!

Figyeljen — hashajtó vásárlásnál — az itt feltüntetett gyári védjegyre.

Gyors és biztos eredményt csakis a KOPROL hashajtó csokoládé által ér el, amely a vért is tisztítja.

Minden darabon rajta van a Koprol név. Határozottan utasítson vissza mindenemű utánzatot, mert azok teljesen éréktelenek.

KOPROL

Ispáz Nicolae a maga együgyű, meleg és buta apaszívével megkontreminalta az egész hadiipart.

Feltalálta és a gyakorlatba bevezette azt a baktériumháborút, amely egy éhenhalásra itélt kis pulya számára a betevő falat fényűzését biztosította, teljes győzelemmel...

A taláros bírák, ha majd eléjük áll ez az Ispáz, kimondják rá a szigorú verdiktet. És Ispáz ülni fog és nem bizonyos,

hogy a dutyiba is becsempészheti éhező porontyát.

De a többi Ispázok, akik apák és nincstelenek, valahogy — üvölts fel huszadik század — bizonyára tudni fogják, hogy Ispáz találmányát tökéletesíteni lehet. És tökéletesíteni is fogják. Mert nincs többől és nincs kevesebből szó, mint arról, hogy élni és enni az ilyen Ispázoknak is kell...

Finta Zoltán

Társadalombiztosítás, amely csak a nyomort biztosítja

Van olyan esikszeredai iparos, akinek betegsegélyzőjéé haladja az összes közterheket

Csikszereda, február 21.

Csikmegye iparossága elkecseregett gyűlést tartott a csikszeredai ipartestület székében. Ki tudja hányadszor sorolták fel végetérni nem akaró sérelmeiket. Ez esetben a társadalombiztosító ellen fakadtak ki szokatlan hevességgel a szónokok. Ostorozták ezt az intézményt, mely napi száraz kenyérüket is veszélyeztetni elviselhetetlen díjaival, de nem nyújt semmi ellenszolgáltatást.

A népes gyűlés egyhangulag kimondta, hogy tarthatatlan ez az állapot, miszerint minden kis betegsegélyzői ügyben Marosvásárhelyre kell szaladgálni. Csak a közelnapokban történt meg, hogy kisebb szabálytalanságok miatt csoportosan 2—300 lejes bírságokat szabott ki a társadalombiztosító iparos tagjaira. A felek sérelmesnek találták az ok nélküli bírságolást s törvényben biztosított joguk alapján meg is fellebbezték azokat. A marosvásárhelyi betegsegélyző igazgatósága tárgyalásra is tüzte az ügyeket s érdekeik védelmezése szempontjából saját költségükön, a feleket is megidézte.

Egyetlen iparos sem tudott megjelenni a tárgyaláson, mert nem tudták előte-

romteni a költségeket.

Az ügyüket távollétukban tárgyalták le s ői is marasztalták őket.

A társadalombiztosító törvény köztudomás szerint előírja, hogy azokban a megyékben, ahol a bebiztosított tagok létszáma a 10 ezret meghaladja, önálló hatáskörrel rendelkező igazgatóságokat állítanak föl. Csikmegyének jelenleg 13 ezer bebiztosított tagja van és egyre szaporodik ez a létszám.

Ezért a megye iparossága követeli, hogy azonnal állítsák vissza Csikszeredára a társadalombiztosító önálló hatáskörrel dolgozó igazgatóságát.

A kérés teljesítése elé annál kevésbé gördülhetnek akadályok, mert a munkásbiztosítónak saját palotája van a városban, ami a leépítés óta szinte üresen áll.

Ezzel egvidejűleg követeli az iparosság azt is, hogy

az elérhetetlen magasságokban mozgó betegsegélyzői illetékeket szállítsák le. Jelenleg a túlméretezett és minden alapos számítást nélkülöző illetékkiszabásokkal annyira megterheltek az iparostársadalmat, hogy

legtöbbjük évi betegsegélyzői illetéke

jóval meghaladja az eddig fizetett közterhek összegét.

Lehetetlen állapot ez, hiszen az iparosok eddig is egymásután adták vissza iparrendélyeiket azon a címen, hogy nem bírák tovább a terheket. A jövőben a társadalombiztosítás sokkal erőteljesebben fogja tizedelni soraikat. Ennek megakadályozása érdekében követelik, hogy a jelenleg érvényben levő magas díjakat lényegesen mérsékeljék s törvény módosítás útján tegyék lehetővé, hogy az önálló iparos önkéntes uton biztosíthassa magát.

A gyűlés utasította az elnökséget, hogy a felsorolt sérelmeket és követeléseket foglalja emlékiratba s a lehető legrövidebb időn belül, sürgős intézkedés végett, küldöttség útján juttassa az illetékes fórumok elé.

Végül elhatározta a gyűlés, hogy a Csikszereda és vidéke ipartestülete szokásos évi közgyűlését március 25-ikén tartja meg csikszeredai székében. — Egyhangulag mondta ki az iparosság, hogy az ipartestület anyagi helyzetére való tekintettel, rendes szokástól eltérően ebben az évben nem bocsát ki külön meghívót a közgyűlésére.

Ferenc Gyárfás

A marosludasi ludasok

Marosludason nacionalizálták a tűzoltóságot

Szerencse, hogy az utóbbi időben nem volt tűz

Marosludas, február 21

Tisztelettel jelenthetjük, hogy az ország romanizálásának utolsó folyamata is megtörtént, mégpedig sikerrel. Marosludason, a kis tordamegyei városkában, erőlyes és fajszerető rohammal bevették a tűzoltóságot is. A nem mindennapi érdekességi ügy előzményei, amelyekből máltán lehet okulni, a következők voltak:

Marosludason már majdnem egy fél-század óta önkéntes tűzoltó egyesület látja el a szolgálatot, olyan esetekben, amikor szüksége van a polgárságnak erre a kétségen kívül hasznos intézményre.

Az önkéntes tűzoltó egyesület élén harminc esztendeje Allesz Endre áll, aki nemcsak kisvárosi „moltóság”-nak tartotta ezt a tisztséget, de a vezetőséggel együtt a három évtized alatt nagy-

városba illő, modern felszerelést is szerzett a lelkes kisvárosi tűzoltógárdának, amely nem egy esetben mentette meg a marosludasi polgárok ingóságait.

Meg is volt elégedve velük nemcsak Marosludas, de a környék lakossága is, ahova gyakran mentek ki tüzesetben a marosludasi derék önkéntes tűzoltók.

Addig nem volt baj, amíg a városka „eszének”, egy mindenképpen nacionalista érzelmektől fűtött és politikai babérokra vágyó lokalpatriotának eszébe nem jutott, hogy a marosludasi önkéntes tűzoltóegyesületben történetesen alig néhány román nemzetiségű ember van, tehát ez az alakulat valószínűleg „irredenta” célokat szolgál.

Az intrika és a kutmérgezés megkezdődött az egyesület és a vezetőség ellen. Allesz Endrét, a tűzoltók derék pa-

rancsnokát felszólították, hogy mondjon le erről a tisztségről, majd amikor az eltávolítás nehezebb akadályba, az egész tűzoltó gárda ragaszkodásába ütközött, akkor a honmentő és nacionalizáló társaság erőlyesebb lépésre határozta el magát.

Egy merész rohammal, nemcsak a tűzoltók parancsnokát, Allesz Endrét buktatták ki, hanem az egész tűzoltógárdát. Elfoglalták a laktanyát.

Természetesen a felszereléssel és az uniformissal együtt.

A régi tűzoltók szomorúan levetették a rajtuk levő uniformisokat is, amelyekhez annyi tűzkárosult hálája és ragaszkodása fűződött és átadták őket az új vezetőségnek, amely aztán saját embereit, néhány fiatal, tapasztalatlan gyereket öltöztetett beléjük.

Marosludason azóta, Istennek hála — mondják a marosludasi polgárok — nem volt tűz, de féltek is tőle. Nem szeretnék Marosludason, ha az erős és energikus nacionalizáló folyamatnak súlyos és előre nem látott következményei lehetnének.

Hiszen a nacionalizálás remélhetőleg nem ilyen célokat szolgál...

Bence Béla

K Ö Z G A Z D A S Á G

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájda-
mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban.

Ujabb rendelet a használt tárgyak vám- mentes behozataláról

Brassó, február 21.

Nemrégiben közzétük, hogy miniszteri rendelet értelmében vámmentesen ezen-
tul csak akkor hozhatók be az országba
használt tárgyak, ha azokat valaki sze-
mélyesen bőröndben vagy kizárólagos
hozza magával és ha a szóbanforgó tár-
gyon a használat nyoma látható. A
vámhivatalok most ismételt felhívják
erre a közvélemény figyelmét, hangsú-
lyozva, hogy használt tárgyakat vá-
mmentesen csak fenti módon lehet beho-
zni, postacsomagban, vasúti szállítás ut-
ján vagy más közlekedési úton azonban,
mint ahogy szokás volt külföldről itteni
rokonok vagy ismerősök számára tár-
gyakat küldeni, bármit is behozni csak
vámolás mellett lehet.

A buzakészlet csökken, de a tengeriállomány emel- kedik

London, február 21

Az Egyesült Államok buzakészlete az
utóbbi héten ismét 2,5 millió bushellel
csökkent. Ugyanakkor Kanada buza-
készlete 800.000 bushellel esett. A múlt
év megfelelő időszakához viszonyítva
Észak-Amerika összkészlete 33,4 millió
bushellel kevesebb.

Míg az Egyesült Államok rozskészlete
mintegy 225.000 bushellel kisebbedett,
addig Kanada rozskészlete majdnem vá-
ltozatlan maradt.

A tengerikészletek ismét 500.000 bu-
shellel emelkedtek, ezzel szemben a zab-
készletek 500.000 bushellel, az árpakész-
letek pedig 250.000 bushellel csökkentek.

A közgazdaság hirei

NAGYVÁRAD POLGÁRMESTERI HIVATALA

Árlejtést írt ki 4500 m. földalatti kábelre, ha-
táridő: 1934. március 15 és 1 turbó-generator
rekonstrukciójára, határidő: 1934. március 17.

A BUDAPESTI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS
LÁTOGATÓINAK ELSZÁLLÁSOLÁSA

A magyar országos mezőgazdasági kiállítást
minden évben tömegesen keresik fel a vidék-
ről és a szomszédos államokból tanulmányi
csoportok. Ezeknek elszállásolása érdekében a
rendezőbizottság érintkezésbe lépett Budapest
Idegenforgalmi Hivatalával. Az Idegenforgalmi
Hivatal ezentúl is készséggel vállalta a kiál-
lítás látogatóinak pályaudvari kirendeltségél
utján való fogadását és olcsó, csoportos el-
szállásolását. Vidéki iskolák, gazdasági szakis-
kolák tanulmányútról álló csoportoknak el-
szállásolásra a diákszállókban van hely bizto-
sítva. A diákszállók mind lepedővel, takaróval
és párnával ellátott ágyakkal vannak felsze-
relve. A szállás a diákszállókban éjjelenként
60 fillérbe kerül, ezenkívül személyenként a
tartózkodás egész tartamára 1 pengő mosatási
díj fizetendő. Reggeli, ebéd, vacsora és szállás
együttessen a diákszállókban 8 pengőbe kerül.
Nagyobb számú, felnőttékből álló csoportoknak
szállásigényüket legkésőbb március hó 15-ig
kell bejelenteni az Idegenforgalmi Hivatalnál
(Budapest, V., Deák Ferenc-utca 2., interurbán
telefon: 812-13.), mert elhelyezésük csak ez-
esetben biztosítható.

A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorló-
kat Védő Irodának a Keleti-pályaudvar mellet-
ti otthonában (Budapest, VIII., Fiumei-ut 4.
sz.) ugyancsak kaphatnak csoportok és egye-
sek is éjjeli elszállásolást napi 1 pengővel
kezdve. Az irodának az érkezést legalább öt
napnál megelőzően kell jelezni.

A forgalmi- és fényüzési-adó javaslatát nem tekintik adókönnyítésnek

Négy csoportba osztották a forgalmi-adó alá eső árucikkeket

Bukarest, február 21.

Mint tegnap közzétük, már nyilvánosságra
hozták az új adóügyi javaslatok egyrészét,
köztük a forgalmi adótörvényt és a közvetlen
adók egyes szakaszainak módosítását. E ter-
vezetek azonban további változást szenvednek,
mert az érdekeltek a jelenlegi szövegezés ellen
 kifogást emeltek.

A pénzügyminiszter többször hangoztatta,
hogy megkönnyíti az adóterheteket. Sajnos, ez
a könnyítés, legalább is a közzétett javaslatok
szerint, azonban nem egészen van rendben.
Egyes tételeket és adókulcsokat tényleg le-
szállítottak, viszont másokat felemeltek, úgy,
hogy igen kétséges, miszerint végeredményben
tényleg adókönnyítés történik-e.

A forgalmi és fényüzési adó módosításáról
szóló tervezetet, amellyel tegnap részletesen
foglalkoztunk, valamint a közvetlen adók ja-
vaslatát, a pénzügyminisztérium megküldte a
kereskedelmi és iparkamarák központjának, a
bukaresti kereskedelmi kamarának és a gyár-
iparosok országos szövetségének. Mindhárom
testület válaszképpen arra hívta fel a pénzügy-
miniszter figyelmét, hogy az adókönnyítések
csak látszólagosak. Például az összjövedelmi
adót megszüntették, de helyette a különféle

elemi adókra a globáladóval nemcsak felérő,
hanem ennél nagyobb pótdadót szabtak ki.
Ilyenformán az adókönnyítésből adósúlyosítás
lesz. Avagy a forgalmi adójavaslatnál egyes
könnyítések és adókulcsleszállítások vannak
ugyan, de ugyanakkor egyes, eddig 2 és fél
százalékkal megadózott árukat a javaslat
abba a csoportba helyezte át, amelynek 5 szá-
zalék az adókulcsa.

Slavescu Viktor pénzügyminiszter a közben-
járások folytán meg is ígérte, hogy azokat a
tégeket, amelyek a gyakorlatban adóemelés
jelentenek a jelenlegi állapottal szemben, re-
viziónak veti alá. Ilyenformán még folyik az
alkudozás az egyes adótételek körül és az új
adójavaslatok szövege még mindig nem végle-
ges.

A jólétesült Argus szerint a forgalmi adó-
ról és a közvetlen adóról már közzét tervezet
jelentős változást fog szenvedni.

Különb az összes adójavaslatokat sürgő-
sen meg fogják szavaztatni a parlamentben,
ugyhogy az új költségvetési év kezdetekor,
április 1-én életbe léphessenek.

RÉSZLETEK AZ ADÓTÖRVÉNYBŐL

Noha a tervezet még nem végleges, a keres-
kedelmi szervezeteknek megküldött javaslat-

ból néhány érdekes részletet közölhetünk:

A forgalmi adó szempontjából két főcsoport-
ba osztják az árukat: az A. jegyzéken felsorolt
fényüzési cikkekre, amelyeket 15 százalékos
adó terhel és a B. listában felsorolt nélküly-
hető fogyasztási cikkekre, amelynek adója 10
százalék. Végül egy 5 százalékos C. lista is
lesz és egy D. lista, 0,80 százalékos adóterhe-
rel. A minden forgalmi adó alól mentesített
árúkat az E. lista foglalja magában. A fenti
listákból kimaradt áruk adója 2,40 százalék.

A szalagok, selymekszítmények, kötött-
szövött anyagok tiszta selyemnek tekintendők
akkor, ha több mint 50 százalék selymet tar-
talmazznak s ez esetben a 15 százalékos fény-
üzési adó alá esnek. Husztól-ötven százalék
közti selyemtartalommal 10 százalékos adó
esik rájuk, 25 százaléknál kevesebb selyem-
anyag esetén pedig 2,40 százalék.

Ha a fényüzési adókulccsal megadózottat
nyersanyagokat feldolgozzák, a kész áru
csak 2,40 százalék adót lehet kivetni.

Az exportált árukat a kivitel alkalmával
adóztatják meg, a középérték után bizonyos,
még meg nem állapított adókulcs szerint.

Évek óta először passzív szaldót mutat a német külforgalmi mérleg

A bevétel két százalékkal emelkedett, a kivitelt
17,5 százalékkal csökkent

Berlin, február 21.

Németország bevétele január hóban 381 millió márkát tett ki, ami a decemberi
bevétel szemben 7 millió márkával nem egészen 2 százalékos emelkedést mutat.
A kivitelt 350 millió márka volt, ami a decemberi kivitellel szemben 74 millió már-
kával, vagyis 17,5 százalékkal esett vissza. Így tehát a januári külforgalmi mérleg
51 millió márka bevételi többlettel zárult, míg decemberben 49 millió márka kivi-
teli többlet volt. 1930 óta ez az első eset, hogy a német külforgalmi mérleg passzív
szaldót tüntet fel.

Valószínűleg megmarad a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara

Marosvásárhely, február 21.

A kereskedelmi és iparkamarák sorsá-
ra, illetőleg azoknak megmaradása vagy
megszüntetésére vonatkozólag még sem-
miféle pozitív értesülés nem érkezett.
Mint ahogy beszámoltunk arról, csupán
annyi történt ebben az ügyben, hogy a
legfőbb gazdasági tanács, amely a kama-
rák sorsáról van hivatva dönteni, illető-
leg azoknak számát fogja szabályozni,
visszakérte a törvényjavaslatot attól a
törvényelőkészítő bizottságtól, amely a
javaslat megszövegezésével foglalkozott.
Ilyenformán tehát a törvényjavaslat sor-
sa még változhat és remény van arra,
hogy abban az esetben, ha az eredetileg
tizenkettőre tervezett kamarák számát
felemelik, úgy elsősorban a marosvásár-
helyi kamara marad meg, mint az első
a sorban.

Magánforrásból származó értesülése-
ink szerint a kormány, illetőleg a keres-
kedelemügyi minisztérium a politikai és
gazdasági intervenciózások következté-
ben, máris arra az álláspontra helyezke-
dett, hogy felemeli a kamarák számát
és ebben az esetben Marosvásárhely és
Arad kamaráját továbbra is fenntartja.
Ez a hír máris igen nagy örömet kel-
tetett a négy székely vármegye kereskedő
és iparostársadalmában, amely eddig is
mint egy ember küzdött a marosvásár-
helyi kamaráért, amely 45 éve képviseli
Maros, Csik, Udvarhely és Háromszék
vármegyék gazdasági érdekeit.

A napokban Sándor József magyar-
párti szenátor fordult azzal a bejelentés-
sel a kamara vezetőségéhez, hogy kész
önzetlenül megvédeni a kamara érde-
keit, mert a kamara alapításánál tevő-
ker- és alapvető munkát végzett.

Érdekes módon dokumentálta ragasz-
kodását a marosvásárhelyi kereskedelmi
iparkamarához az udvarhelyszéki keres-
kedő és iparostársadalom is.

Az udvarhelyi megyei prefektus is in-
tervenált a kamara érdekében a kor-
mánynál és ott intervenciójára azt az
ígéretet kapta, hogy Udvarhely megye
kereskedő és iparostársadalmát kíván-
sága szerint ahhoz a megyéhez csatol-
ják, amelyhez óhajta. Ilyenformán a
kolozsvári vagy brassói kamarához ke-
rülhet.

Az udvarhelyi kereskedő és iparostár-
sadalom szerényen elhárította magától
ezt az ajánlatot és Andreias György
vármegyei prefektushoz intézett bead-
ványában továbbra is a marosvásárhelyi
kereskedelmi és iparkamarához való
változatlan ragaszkodását és tartozandó-
ságát kéri, még abban az esetben is, ha
a marosvásárhelyi kamara, az első tör-
vényjavaslathoz híven a kolozsvári ipar-
kamara alkamarája lenne.

Az udvarhelyi beadvány azt is kihang-
súlyozza, hogy a marosvásárhelyi kama-
ra négy és fél évtizeden keresztül kons-
truktív munkát végzett.

Az udvarhelyi vármegyei prefektus is
újólág megígérte támogatását.

Eközben Bogdan Duica képviselő, a
marosmegyei liberális szervezet elnöke
is megjelent a kereskedelemügyi minis-
tériumban több parlamentar társával és
dr. Márk Miklós, a marosvásárhelyi Ke-
reskedő Társulat ügyészével együtt és a
küldöttség újólág azt a felvilágosítást
nyerte, hogy valószínűleg mód lesz arra,
hogy a marosvásárhelyi kamara fennma-
radása biztosítható lehessen.

Ugyanakkor, amikor az egész Székely-

föld gazdasági jelentős tényezői a kamara
fenntartása mellett vannak és azt szor-
galmazzák, sajnos akadtak Marosvásár-
helyen olyan felelőtlen kisebbségi egyé-
nek, akik hangzatos jelszavakkal és
egyéni érdekekből kifolyólag a kamara
fenntartása ellen nyilatkoznak és szerény
tehetségükhöz mérten az ellen dolgoz-
nak is.

A székely főváros magyar társadalmá
egyhangú megdöbbenéssel fogadta ezek-
nek a kutmérgezőknek az akciót és csu-
pán jelentéktelen és szörványos jelen-
ségeknek tartja azokat.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és
iparkamara sorsa, a jelek szerint, már
kedvezőre fordult.

EZER VAGON TENGERTI VÁSÁROL
CSEHSZLOVÁKIA

(Prága.) A gabonaszindikátus e hó 14-i ülésén 1000 vagon tengeri behozatalt engedélyezte klling alapon, Jugoszláviából és Romániából. A szállítást április 15-ig kell befejezni, mert a behozatalt engedélyeket semmiesetre sem hosszabbítják meg.

Az érző, vergődő, melegsivő asz-
szony lelki keresztmetszetét adja

A MODENAI ORVOS

Castano-Kőszeghy
Marianne

finom és izgalmas regénye

EZ A REGÉNY FEBRUARI AJAN-
DÉK-REGÉNYÜNK ÉS AZT LA-
PUNK MINDEN ELŐFIZETŐJE
ÉS OLVASÓJA 4 LEJ KEZELÉSI
DIJ BEFIZETÉSE ESETÉN MEG-
KAPHATJA.

A letartóztatott nagyváradi szocdem vezéreket átadták a kolozsvári hadbírósnak

Kolozsvár, február 21.

A B. L. annak idején beszámolt Kohn Béla, Reichfeld Dezső és Zacharia Flórián nagyváradi szociáldemokratapárti vezetők letartóztatásáról.

A három politikai vádlottat a rendőrség Nagyváradról Kolozsvárra kísérte és átadta őket a kolozsvári hadbírósnak ügyészenek.

Tatarescu beteg, Titulescu tárgyal

Bukarest, február 21

A hétfőn este hazaérkezett Titulescu külügyminiszter még az este folyamán hosszabb megbeszélést folytatott Brătianu Dinuval, a kormányfővel. Ennek a találkozónak politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Tatarescu miniszterelnök betegesen érkezett vissza Aradról Pop Csicsó István temetéséről. Orvosi tanácsára ágyban kell maradnia, ezért helyette Brătianu Dinu mondta a bevezető beszédet azon az előadáson, amelyet Duca emlékére Xeni volt miniszter, a kormányfő egyik vezetőembere, kedden este az átnevelésben tartott.

Vajudik az új konverziós törvény

Bukarest, február 21

A konverziós törvény legújabb módosítását megalkotó különleges bizottság tegnap ismét ülésezett Brătianu Dinu liberális pártelnök lakásán. Ezalkalommal Tancred Constantinescu, volt ipari kereskedelmi miniszter tervezett vitettk tárgyalás alá, amely — kiszivárogtatott hírek szerint úgy oldaná meg az adósságrendezt, hogy nem lenne szükség az egész konverziós ügylet finanszírozására.

Különben a bizottság eddig csak tárgyalta és tanácskozott anélkül, hogy a végtelenül nehéz kérdésben végleges döntésre tudott volna jutni, vagy csak nagy vonásokban vázolni tudta volna a jövőre konverzió alapelveit. A most következő üléseken azután, több liberális párttag bevonásával, aztán az egész eddig feldolgozott anyagot és megkísérlik a törvényt megszerkeszteni.

Hadjárati a termőfák megmentésére

(Bukarest) A belügyminiszterium 12 kerületet jelölt ki, ahol különös szükség van a termőfák élősdijei elleni hadjáratra. A „harci területek” a következő megyékben vannak: Beszterce, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Tighina, Hunyad, Gorj, Arges, Muscel, Putna és Dambovit. Azon megyékben, ahol a vármegyei prefekturák, vagy a mezőgazdasági kamarák saját eszközeikkel folytatják a harcot és szervezik az élősdit irtó csapatokat, az említett szervek kötelesek a földmívelésügyi miniszterium növényvédelmi osztálya által felállított terv szerint eljárni, amennyiben ezt a hivatalt bízták meg az egész akció levezetésével.

Az osztagok, amelyek a termőfák ellenőrzését és tisztogatását végrehajtják, két szekcióból állanak. Az egyik tisztítja, oltja és standardizálja a fákat, a másik pedig előzetes kezelést alkalmaz. Az osztag élén egy agronom-mérnök vagy egy természettudományi végzettségű szakember áll.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. A. Csak a kiadvállalathoz fordulhat. Címe bizonyára megvan önnek a már megküldött köteteken.

N. J. Torda. 1. Gumiragasztóval, amely minden vulkanizáló műhelyben, vagy szaktüzletben kapható. Ha azonban megbízható munkát akar, jobb, ha hozzáértő szakemberrel végezteti el a ragasztást. 2. Enyvel, vagy szindetikonnal.

Külföldi utazás. 1. A fennálló devizatalalom miatt külföldre személyenként ezer lejt vihetnek román valutában és 2 ezer lejt külföldi pénzben. Erre az összegre nincs semmiféle korlátozás. Ha többet akar vinni, úgy a Banca Nationala illetékes körzeti fiókjától engedélyt kell kérnie. 2. Az egyik utazási iroda felvilágosítása szerint az átutazási vízum csak 2 napra szól.

A bécsi ellenvélemény a bécsi vérontásról

Miért kellett ágyutüz körülzárás helyett, miért akasztófák a fogházak helyett?

Bécs lakossága nem talál kielégítő magyarázatot arra a kérdésre, miért folyt annyi embervér, miért romboltak szét annyi osztrák otthont?

— A B. L. bécsi munkatársától —

Bécs, február 21.

Először csak lappangva és suttogva, de egyre erősebben és erősebben ellenvélemény alakul ki a fasizmus győzelmi módszerével szemben. Az ellenvélemény csak szájról-szájra jár, mint abban az időben, amikor még nem volt könyvnyomtatás és nem volt sajtó. Mert az ellenvéleménynek nincs sajtója. Nem jelent meg rendelet a lapoknak németországi, mintára való egyenruházásáról (Gleichschaltung), de a sajtó mégis egyenruhát húzott magára. A szólásszabadság tengelye annál az egy napilapnál is, mely a demokrácia és az emberiségnek jegyében szeretne beszélni, csak féljebb állhat. Passzívan viselkedni — az egyetlen szabadság-recept. A sajtónak ez a hozzágazdálkodása a kialakult helyzethez egyrészt a kívánságot jelenti: az adott helyzet a kívánságot jelenti: az adott helyzetet és a fasiszta győzelmet kiszolgáltatni, csak egy-két esetben alkalmazkodást a hatalom érezhető, élesen kifelé fordított tuskéihez.

Az egykori baloldali lapjaiból nem maradt semmi.

A szociáldemokraták nyomdájának, a „Vorwärts Druckerei”-nak birtokbavétele és a szociáldemokrata párt eltírása folytán: nem jelenik meg a nagy Arbeiterzeitung és a kis Das Kleine Blatt. A két újság együtt naponta vagy 200.000 példánnyal csinált közvéleményt. Az Imva nyomda megszállása és kisajátítása elnémította a Wiener Mittagszeitungot, a Wiener Allgemeine Zeitungot és az Extrablattot.

Bécsben ma szabad közvélemény a külföldi lapok csinálnak. Angol, francia, csehszlovák és németországi lapokból kereste az egyre erősödő ellenvélemény a maga alátámasztását.

Ezeket a lapokat azonban csak azok vehetik meg, akiknek pénzük van és akik értenek idegen nyelveket. Hogy milyen módon kapott a szegényebb és csak németül tudó emberek sokasága a bécsi lapoktól eltérő információ és az események másirányú beállítása után, az megállapított abból az izgalmas tolongásból és csoportosulásból, melyek minden olyan újságúsról napirenden voltak, akik elárulástól kiugró polcra ragatták ki a németországi napilapokat. Nem tudni a tilalomnak mikor és miért történt megállapítása: egész csomó németországi: müncheni, kölni, drezdai napilap is kapott a berliniek kívül szabad bejövételt Auszriába.

Ezek a lapok a homlokukon nagy vastag betűkkel hozták a halottak és sebesültek számát.

Az emberek, akik nem tudnak újságot venni, egészen közel tódultak ezekhez a kiagatott lapokhoz és olvasni kezdték belőlük annyit, amennyi éppen kilátott.

Szürnyös rendőröknek kellett szét oszlatni ezeket a szüntelenül újra és újra felnövő csoportokat az újságúrsok előtt.

A németországi és a csehszlovákiai lapok most ki vannak tiltva. De a nagy angol és francia lapokat még sem lehet kitiltani. És akik ezeket a lapokat a nagy győzelmi jelentések közben olvasták,

megerősítve látták azt az ellenkezésséket, mely az ágyukkal folytatott offenzíva ellen felgyülemlett bennük.

A kormány és a végrehajtó hatalom vezérszemélyiségeit is megcsapta ennek a tiltakozásnak a szele és

ezért jelent meg esütőrtökön az összes bécsi újságokban egy kommuniké, hogy az ágyukkal való lövöldözés borzalmai valahogyan stratégiai okokból magyarázza és mentse.

De este nyolc órakor már egy új kommuniké ment szét az újságokhoz, mely azt jelentette, hogy az egész tüzéségre visszavonták a harci frontot, mert „főlösz”-é vált.

A szegény emberek a kiskészítencik, a harcra kivülállt munkások és munkáscsaládok ellenvéleménye embertől-emberhez, lakásról-lakásra terjed és kialakulási fóruma: a fűszeres üzlet, ahol a bevásárló asszonyok találkoznak és ki-mondják — ha merik — a gondolatokat melyeket hazulról, a családból hoznak.

Ez az ellenvélemény száz- és százezer koponyából nőtt ki.

már akkor, amikor ágyukkal és aknavetőkkel folyt az offenzíva a defenzívában álló munkásokkal szemben. Ez az ellenvélemény így szót:

„Miért kell annyi embernek a harcban elesni? Hiszen körül lehetett volna az épületeket zárni és kiéheztetni a házakban elbarrikádózott embereket”

De az ellenvélemény már akkor megnyilvánult, mikor a győzelem felé haladó offenzíva kiáltványában csak egy jelzőt tudott használni a fegyveres defenzívában álló munkásságra. Ez a jelző így szólt:

„Vörös gonosztevők”.

A gonosztevésnek ugyanis semmi jelét sem lehetett látni sem a multban, sem a jelenben. A párt, amelynek balszárnya fegyverbeállt, nemcsak az olcsó lakást és a lakás szabadságát, nemcsak a bérek tisztos színvonalát, a munkanélküli segélyt, a betegpénztárak szervezetttségét biztosította száz- és százezer embernek, de fölényes gazdasággá emelte Bécs városának a keresztényszocialista rezsim alatt a csőd szélére jutott gazdálkodását.

Mindenesetre, nem illett a „gazmeber-ség”

De elvette ennek a fanatikus és szélsőséges propagandának erejét maga az adott helyzet is:

a munkásság azonkívül, hogy a bécsi villamostelepet ideig-óráig megszállta, az egész vonalon kezdettől fogva és mindenütt defenzívában volt.

Egészen függetlenül attól a kérdéstől, hogy milyen célért, vagy jogtalanul folyt a bécsi munkásság defenzív csa-tája —

ezt a csatát tiszteletparancsolóan áll-ták.

És ezt a tiszteletet ki is parancsolták mindazok gondolkodásából és érzéséből, akik nem akartak a benyomásokkal szemben feltétlenül elzárkózni.

Azért fokozta fel és dagasztotta nagy-ra az ellenvéleményt a megkezdett akasztás. Egészen egyszerű emberek így beszéltek:

„Miért akasztják fel őket? Hiszen egy eszméért harcoltak és életüket tették kockára az eszméért, amit vallottak! Leverték őket a harcban, elég fogház van, be lehet őket zárni. De felakasztani, mikor eszméért harcoltak?”

Mára befejeződtek Bécsben az utolsó harcok is.

A végrehajtó fegyveres hatalom győ-zött a keletkező rendi állam nevében és bejelentette a világnak győzelmét. De az új államforma építői bizonyosan maguk is látják és tudják, hogy a munkásság erkölcsi tőkéje sohasem volt nagyobb Bécsben és Ausztriában, mint most a vereség után.

„Dimitroff akasztófát érdemel, ha fel is mentették”

Göring porosz miniszterelnök szenzációs nyilatkozata egy londoni lapban

London, február 21.

A Daily Mail berlini tudósítója inter-jut csinált Göring porosz miniszterel-nökkel, aki ismételtén kifejtette, hogy Németországnak feltétlenül szüksége van légi haderőre, kivéve azt az esetet, ha a többi hatalmak hajlandók lemondani bombavető repülőgépeikről. Ez azonban nem valószínű.

— Németországot — mondta Göring — Franciaország, Belgium, Lengyelország és Csehszlovákia veszik körül. A birodalomnak a négy állam összesített légi hadere-jének legalább 30-40 százalékára van szüksége, hogy védelme biztosítva le-gyen. Ha a nagyhatalmak őszintén akar-

ják a békét, nem zárkoznak el ezen kívánság teljesítése előtt.

Az újságíró megkérdezte még, mit tart Göring a jövőre háború kitöréséről, il-letve a háborús veszélyről. Göring a kö-vetkezőket válaszolta:

— Nem vagyok próféta, de leszögezem, hogy Európában rengeteg ok van a hábo-rura.

A birodalmi gyűlés palotájának fel-gyújtásáról szólva, a következőket mon-dta:

— Ha felmentették is Dimitroffot, csak akasztófát érdemel. Most ugyan ismét zárkában van, de ott van a legjobb he-lyen!

Legújabb

AZ OLASZORSZÁGI VASUTI SZERENCSETLENSÉG,

amelyről tegnap beszámoltunk, nagyobb arányú, mint az első jelentések mutat-ták. A halálos áldozatok száma nem 16, hanem 34. A szerencsetlenség úgy történt, hogy egy kiránduló vonatot a me-netrendi járatokon kívül ráengedtek a pályára Piombino közelében. A sinautó vezetője nem tudta ezt és teljes sebessé-gel rohant tovább, amíg beleszaladt a kü-lönvonatba.

A MAGYAR KÉPVISELŐHAZ

keddi ülésén Almásy László elnök ke-gyeletes szavakkal emlékeztet meg a tre-gikus véget ért belga uralkodóról. Elha-tározták ezután, hogy a képviselőházban

a parlament nagy halottjainak, Tisza István grófnak, Apponyi Albert grófnak és Gaál Gasztonnak a helyét emléktá-bálával jelölik meg. A napirend során vé-gül érdekes felszólalása volt Thury Béla képviselőnek, aki azt sürgette, hogy a magyar-orosz jóviszony helyreállítása után most már minél jobban építsék ki a gazdasági kapcsolatokat a két ország között.

MEGSZUNTETIK AUSZTRIÁBAN AZ OSTROMÁLLAPOTOT

Kedden délben nagy gyászpompával temették el az osztrák forradalomban a karhatalom soraiból elesetteket. A gyász-misést Innitzer hercegérsek celebrálta. Megjelent Miklas köztársasági elnök Dollfuss kancellárral az élén az egész kormány, a külföldi diplomaták, stb. Miklas elnök gyászbeszédében a nemzet hősi halottjainak nevezte a karhatalmi ál-dozatokat majd Dollfuss kancellár tar-tott nagy beszédet. A gyászbeszéd során kijelentette a kancellár azt is, hogy a szerdai napon egész Ausztriában meg-szuntetik az ostromállapotot.

SAKÉRTŐK ELŐNYBEN RESZESITIK,
mert selyemfinomságu feltétlenül megbízható és
nigenikus.

Mindenlitt kapható.

SPORT

A stockholmi műkorcsolyázó világ-bajnokságban első, mint várható volt, Schäfer osztrák, az eddigi világbajnok 7-384.7 pont. 2. Baier német 26-362.9 pont. 3. Erdős osztrák 26-360.7 pont. 4. Nikkanen finn 26-360.2 pont. 5. Pataky Dénes magyar 28-359.8 pont.

A páros műkorcsolyázásban a világ-bajnokságot a magyar Rotter-Szoillás pár nyerte az osztrák Papetz-Zwack pár előtt.

A magyar-bolgár labdarugó válogatott mérkőzés határidejét véglegesen március 18-ban állapították meg.

A csehszlovák labdarugószövetség megengedte, hogy a bajnoki mérkőzéseken bookmaker működjen, mint a lóversenyeken. Ezzel a labdarugómérkőzéseken amugy is elterjedt fogadási láz hivatalos és szabályozott formában tom-bolhatja ki magát. Érdekes mindenesetre a cseh szövetségnek az a kikötése, hogy nem lehet egy mérkőzésre fogadásokat kötni, hanem a bookmakerek csak az illető játéknap összes mérkőzéseire tarthatnak, illetve vehetnek fel fogadásokat. A cseh lapok egyrésze különben élesen elítéli a bookmakerek beengedését a labdarugósportba.

„Megnemtámadási szerződést“ kötöttek a vezető nagyváradi egyesületek, a NAC, Crisana és Törökves vezetőiségei. Az egyezmény szerint a klubok nem versenyeznek, illetve nem okoznak kárt egymásak, egyidőben több barátságos mérkőzés rendezése által, hanem közös megegyezéssel állapítják meg a programot.

Szatmáron már kerületi bajnoki labdarugómérkőzés volt vasárnap. Az SzSE 1:0-ra verte a Barkochbát.

Országos ifjúsági siverseny

Az országos siversenyek zárószámaként vasárnap tartották meg Predealon a juniorok sifutó versenyt, jó hóviszonyok mellett. A bejelentett 48 versenyzőből 31 jelentkezett a startnál. Az eredmények:

1. Kovácsi E. (KSV) 42 p. 22 mp. (360 pont). 2. Samoilă (CFR) 42 p. 54 mp. 3. Zăpada (Predeal) 43 p. 13 mp. 4. Nistor (Predeal) 43 p. 32 mp.. 5. Găman (Peles) 44 p. 19 mp.

Az ifjak közül néhányan ugrottak is, a versenyzők egyrésze összetett pontozási versenyt is tartott. Ezt is Kovácsi nyerte, aki az ugrásban elért 167.5 pontjával összesen 527.56 pontot ért el. Beke (Saceleana) a sifutásban 45 p. 10 mp. idővel 517.25 pontot ért el, az ugrásban 190 pontot, úgy hogy az összetett versenyben 507.25 ponttal a második helyre jutott. Az összetett verseny harmadik helyezettje Enea (Astra) 325.55 ponttal.

A magyar bajnokság állása a vasárnapi mérkőzések után: 1. Ferencváros 20 pont, 44:15 gólarány. 2. Újpest, 20 pont, 38:15 gólarány. 3. Bocsai, 18 pont, 4. Kispest, 15 pont. 5. III. Ker. FC 13 pont. 6. Szeged, 12 pont. 7. Hungária, 11 pont. 24:25 gólarány. 8. Phöbus 11 pont, 23-25 gólarány. 9. Somogy, 10 pont. 10. Budai „11“ 9 pont, 11. Attila 8 pont. 12. Nemzeti 7 pont.

Fém, amely úgy festhető, mint a posztó

Az alumíniumgyártás forradalma

London, február 21

Nagyjelentőségű felfedezésről számol be a londoni Evening Standard. Néhány angol kémikusnak huszonnyolc évi kísérletezés után

sikerült felfedezni az alumíniumnak egy olyan keverékét, amely egyrészt úgy veszi fel a festéket, mint a gyapjuszövet, másrészt olyan kemény, mint az ugynevezett „duraluminium“,

amelynek tudvalevőleg a repülőgépgyártásban van nagyobb fontossága.

A kísérletek szerint ez az ujonnan előállított alumínium

szintartó, karcolhatatlan és ugyszólván örökké tartó,

mert a festéket éppen úgy abszorbeálja, mint a textilanyagok és annak részévé válik.

Az eljárás röviden abban áll, hogy az alumíniumoxidot, vagyis az alumínium felületére rakódó rozsdát festik meg. Az alumínium rozsdája ugyanis a vas, réz vagy a többi nem nemes fémek rozsdájával ellentétben teljesen szintelen, ennél fogva a legnagyobb biztonsággal festhető meg bármely színre.

Az eljárás azonban korántsem ilyen egyszerű. Minthogy az alumíniumra rakódó rozsdaréteg csak néhány százszázred centiméter vastagságú, amit nem lehet festékkel bevonni, ezért megfelelő eljárásról kellett gondoskodni, hogy ezt a rozsdaréteget valamilyen módon vastagítsák. Ez volt a feltalálók legnagyobb és legnehezebben megoldható problémája, amely csak huszonnyolc évi szakadatlan kísérletezés után hozta meg a kívánt eredményt.

Ma azonban ezt a problémát végre sikerült megoldani, úgy, hogy az alumíniumot előbb egy bizonyos kénsavkeverékbe teszik és elektromosáramot is alkalmaznak. Ilyen módon aztán elérik a „mesterséges rozsdá“ tizedmilliméteres vastagságát, mely aztán alkalmas a befestésre.

Ezzel azonban nem merült ki az új találmány lényege. Az ilyen eljárással kezelt vékony

alumíniumlemez két és félszer keményebbre állítható elő, mint a közönséges acél borotvapenge

és ez a karcolással szemben sokkal ellenállóbb, mint az eddig ismert anyagok. Mondani sem kell, hogy az új keverék teljesen rozsdamentes.

Az új találmány fontossága szinte óriásinak mondható és új utakat nyit az autó-

Dakrysol hajtápszer

(Cholesterin — kén — tojásfehérje — növesztő hormonok).

A kopaszság nem csak Önöknek, uraim, kinos és terhes, mert nekünk, a hajspecialistáknak szintén sok kellemetlenséget okoz. Ha ugyanis pácienseim, vagy a Dakrysol-t használók valamelyikének kopasz feje újra hajjal telik meg, úgy az illető rögtön csodaszernek gondolja a Dakrysol-t és száz meg száz ismerőst és barátját küldi a nyakamra.

Mindegyiknek külön meg kell magyarázzam szóban, vagy írásban, hogy ez a kiváló eredmény csak a páciensek 20 százalékaánál következik be, vagyis abban az esetben, ha a hajgyökerek még életerősek. 80 százaléka a pácienseknek tehát csalódni fog.

A tanulság az, hogy hajunkat idejében kezdjük ápolni a Dakrysol hajtápszerrel — ebben az esetben ugyanis garantálni lehet a biztos eredményt; a hajhullás megszűnik, a meglevő haj megerősödik. Ha a kihullott haj utánanő, úgy az a hajgyökerek életképességétől függ.

Dakrysol hajtápszer minden szakmabeli üzletben kapható.

Professor DR. SIGMUND, fiziológ. laboratoriuma, STUTTGART
Romániai vezérképviselő: HIETSCH & Co., SIBIU.

és repülőgépgyártásban. Eddig ugyanis még nem sikerült olyan anyagot előállítani, amely például ellenáll a tenger sós vizének és nem rozsdásodik.

Az új alumínium így például kitűnő szolgálatot tesz hidroplánok építésére.

Különböző motorok dugattyuját is sikerrel lehet belőle készíteni és az ilyen alumíniumból készült dugattyu ugyszólván örökéletű. A belőle készült automobilkarosszériák karcolásmentesek lesznek, aminek a jelentőségét csak a nagyvárosok forgalmában élő automobilista tudja igazán méltányolni. Felhasználható továbbá konyhaedények és dísz tárgyak készítésére s ezeket az iparokat, valamint másokat is éppen úgy forradalmasítani fogja, mint annakidején az ugynevezett „Bakelit“ felfalálása, amely tudvalevőleg nem egyéb, mint igen magas atmoszféranyomásnál komprimált papír, amely azonban keménységében többszörösen felülmúlja a legkeményebb fát is.

A felhasználási lehetőségek ugyszólván kimeríthetetlenek. Butortól kezdve le a nadrággombig mindent lehet csinálni ebből az új anyagból, beleértve a fedőcsere-

peket is. Kinézése igen tetszetős és mint, hogy alapanyaga alumínium, végtelenül könnyű.

Különös előnye ezenkívül, hogy az ujonnan feltalált oxidréteg kitűnő szigetelő is, ami igen fontos, ha tekintetbe vesszük azt, hogy az alumínium fém és így igen erős hő- és elektromosságvezető.

Eladó

1 amerikai íróasztal, 1 mérleg (500 kg), másolópréss, 1 irodaszekrény. Strada Gheorghe Barițiu 30 (Lópiac).

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ár 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Selyembarisnya bérlve 50 és 80 lej, Gross Ferenc harisnyagyárában, Kapu-utca 38., udvarban. 1545

Brassó központjában 975 m² építendő telek, családi házzal olcsón eladó. Cioflec, Brassó, Kapu-utca 42. 1596

Keresek jó prics-nyerget. Ajánlatok Hadnagy Gyula, Dalnic, Treiscaune, címére. 1639

Eladók egy jó zongorát 8000 lejért. Brassó, Str. Băltilor 25. 1640

Veszek jókarban levő gyapjufestő gépeket. Bartos gyapjufeldolgozó vállalat, Kézdivasárhely. 1645

Allást nyer

Gesundes deutsches Fräulein, perfekt deutsch, rumänisch, für zwei Kindern von 3-6 Jahre, sucht József Emil, Târgu-Mureș. 1613

A HAZICUKRASZAI KEZEL. KÖNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téstákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel. Ár a félévazon kötésben 40 lej.

PETŐFI SANDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásában jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben. 474 oldal terjedelemben. Ár 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58, az

VILAGBAJNOKJELÖLTEK A STOCKHOLMI KORCSOLYÁVERSENYEKEN

Stockholmban most zajlanak le a nemzetközi korcsolyaversenyek, amelyeken a következő világbajnokjelöltek vesznek részt (balról jobbra): Erdős Erich (Bécs), Markus Nikkanen (finn), Karl Schäfer (osztrák), Gail Borden (Amerika), Graham Sharp (Anglia), Pataky Dénes (Budapest) és Ernst Baier (Németország).

Felolásszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó-Brassó.